Konferencja PT TEPIS 2026

Sztuczna Inteligencja w praktyce zawodowej tłumacza: wyzwania i szanse

POZNAŃ – HYBRYDOWO
10-11 PAŹDZIERNIKA

WARSZTATY ONLINE
12-16 PAŹDZIERNIKA

TEPiS

UAM

TEPIS POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH

Ministerstwo Sprawiedliwości

UAM

KONFERENCJA

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
zorganizowana we współpracy
z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
pod patronatem honorowym Ministerstwa Sprawiedliwości

pt. Sztuczna Inteligencja w praktyce zawodowej tłumacza: wyzwania i szanse

Patronat honorowy:

Ministerstwo Sprawiedliwości

WOJEWODA WIELKOPOLSKI

WIELKOPOLSKA

MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO MAREK WOŹNIAK

Patronat Honorowy **Prezydenta Miasta Poznania**

UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
Wydział Neofilologii

Sąd Okręgowy w Poznaniu

C.H.BECK

Patronat medialny:

RADIO POZNAŃ

sukces PO POZNAŃSKU MIEJSKI MAGAZYN LIFESTYLOWY

TEPIS POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH

Ministerstwo Sprawiedliwości

UAM

PROGRAM KONFERENCJI
9-16 października 2026 r.

Sztuczna Inteligencja w praktyce zawodowej tłumacza: wyzwania i szanse

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS

zorganizowana we współpracy

z Uniwersytetem im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

pod patronatem honorowym Ministerstwa Sprawiedliwości

Collegium Novum
al. Niepodległości 4, 61-874 Poznań

- **9 października 2026 r. – Warsztaty Praktyczne (stacjonarne)**
- **10-11 października 2026 r. – sesja plenarna (stacjonarna/online)**
- **11 października 2026 r. – Warsztaty Praktyczne (stacjonarne)**
- **12-16 października 2026 r. – Warsztaty Przekładu Specjalistycznego (online)**

w sekcjach:

- angielskiej
- włoskiej
- hiszpańskiej
- niemieckiej
- tłumaczeń audiowizualnych
- czeskiej
- ukraińskiej
- rosyjskiej
- francuskiej
- orientalnej

PIĄTEK, 9 października 2026 r.

WARSZTATY PRAKTYCZNE (stacjonarne)

15:00–16:30 sala 109A	dr Jagoda Dzida UAM	**Asystent zabezpieczeń AI w praktyce tłumacza: identyfikacja i opis zabezpieczeń dokumentów krok po kroku**
15:00-16:30 sala 101A	mgr Kamil Kaczmarek Laniqo Sp. z o.o.	**Jak wykorzystać AI do tworzenia zasobów tłumaczeniowych**
16:00-18:00 wizyta w Sądzie Rejonowym	Wielkopolskie Koło PT TEPIS	**Przykładowa rozprawa cywilna pokazująca rolę tłumacza podczas postępowania** (Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu)

SOBOTA, 10 października 2026 r.

SESJA PLENARNA (stacjonarna/online)

9:00-9:15 sala C1	**Powitanie i otwarcie konferencji** dr Marta Czyżewska – prezes PT TEPIS dr hab. Andrzej Narloch, prof. UAM – dziekan Wydziału Neofilologii UAM
	Blok I: AI a przyszłość zawodu tłumacza przysięgłego i specjalistycznego
9:15-10:00 sala C1	**Wpływ narzędzi sztucznej inteligencji na pracę tłumaczy przysięgłych: perspektywa instytucjonalna i implikacje dla odpowiedzialności zawodowej** dr hab. Hanka Błaszkowska, prof. UAM dr Lucyna Krenz-Brzozowska – Wydział Neofilologii UAM
10:00-10:45 sala C1	**Czy ChatGPT mógłby zostać tłumaczem przysięgłym? AI na sali rozpraw** SSR Iwona Szymańska-Stawiak Sąd Rejonowy Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu
10:45-11:15 foyer	Przerwa na kawę
11:15-12:00 sala C1	**AI w rękach tłumacza czy tłumacz w szponach AI?** prof. dr hab. Krzysztof Jassem – dyrektor Centrum Sztucznej Inteligencji UAM
12:00-12:45 sala C1	**Dlaczego jedni tłumacze mają za dużo pracy, a inni czekają na zlecenia? Przyszłość zawodu tłumacza z perspektywy agencji tłumaczeń** mgr Tomasz Birecki – dyrektor zarządzający POZENA Centrum Językowe – Biuro tłumaczeń i Szkoła językowa
12:45-13:45 sala C1	**Jeszcze tłumacz czy już operator AI? O przyszłości zawodu bez mitów** **DYSKUSJA PANELOWA**
13:45-15:00 foyer	Przerwa na obiad
15:00-15:15 sala C1	Wręczenie nagród **LAUR TŁUMACZA / OPUS PRETIOSUM / ODZNAKA ZA ZASŁUGI DLA PT TEPIS**

Blok II: AI w praktyce tłumaczenia poświadczonego

15:15-16:00 sala C1	**Granice dopuszczalności zastosowania narzędzi AI w pracy tłumacza przysięgłego** dr Igor Gontarz – Wydział Prawa i Administracji UAM
16:00-16:45 sala C1	**Weryfikacja autentyczności dokumentów w pracy tłumacza przysięgłego – wykorzystanie AI do identyfikacji i opisu zabezpieczeń** dr Jagoda Dzida – Wydział Prawa i Administracji UAM
18:00 Mollini Ristorante	**UROCZYSTA KOLACJA HIERONIMKOWA** Mollini Ristorante, ul. Św. Marcin 34

NIEDZIELA, 11 października 2026 r.

SESJA PLENARNA (stacjonarna/online)

Blok III: AI a kształcenie i kompetencje tłumacza

9:00-9:45 sala C1	**Czy pisanie o języku ma jeszcze sens? O popularyzacji wiedzy językowej w dobie AI** mgr Jagoda Ratajczak – tłumaczka przysięgła i konferencyjna języka angielskiego
9:45-10:30 sala C1	**AI w kształceniu tłumaczy prawniczych** dr hab. Aleksandra Matulewska, prof. UAM – Wydział Neofilologii UAM
10:30-11:00 foyer	Przerwa na kawę
11:00-11:45 sala C1	**Kilka refleksji na temat dydaktyki tłumaczeniowej, prawdy i dobra** dr Witold Skowroński – director emeritus Szkoły Tłumaczy i Języków Obcych UAM (1992–2017)
11:45-12:30 sala C1	**„Używam AI, ale jej nie ufam" – postawy studenckie w nauce języków obcych: wyniki badania ankietowego** Marcel Knorn, M.A. – Niemiecka Centrala Wymiany Akademickiej (DAAD)
12:30-13:30 sala C1	**Czy uczymy tłumaczenia, czy współpracy z AI? Kompetencje tłumacza przyszłości między rynkiem, uczelnią a odpowiedzialnością zawodową** **DYSKUSJA PANELOWA**
13:30-13:45 sala C1	**Podsumowanie i zakończenie sesji plenarnej**
13:45-14:30 foyer	Przerwa lunchowa

WARSZTATY PRAKTYCZNE (stacjonarne)

14:30-16:00 sala 109A	dr Marta Mamet-Michalkiewicz, prof. UŚ	**AI Playbook: praktyczne strategie wykorzystania AI w pracy tłumacza**
14:30-16:00 sala 101A	mgr Jarosław Derda Politechnika Poznańska	**Zaznacz swoją obecność w sieci z pomocą AI**

XL WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO

12-16 października 2026 r. (udział w trybie online)

PONIEDZIAŁEK, 12 października 2026 r.

SEKCJA ANGIELSKA

dr Aleksandra Podgórniak-Musil
dr Marta Mamet-Michalkiewicz, prof. UŚ

17:00–17:05	Otwarcie obrad
17:05–18:05	**Jagoda Ratajczak** Between accuracy and clarity: Explaining American criminal law to a general audience
18:05-18:10	Przerwa
18:10-19:10	**dr Anna Setkowicz-Ryszka** Różnice w ocenie tłumaczeń na jęz. polski postanowień umów z obszaru common law, dokonanej przez tłumaczy i prawników
19:10-19:15	Przerwa
19:15-20:45	**Ian Ostrowski** The language of anti-money laundering, countering the financing of terrorism, and international financial sanctions
20:45-21:00	Podsumowanie i zakończenie obrad

SEKCJA CZESKA

dr Anna Szuster

18:00-18:05	Otwarcie obrad
18:05-19:35	**Kateřina Newland Ešnerová** Tlumočení v éře AI: Jak jsou na tom stroje a co na to lidé?
19:35-19:45	Przerwa
19:45-21:15	**Karolina Maj, MBA** „Masz za drogo" – psychologia ceny w zawodach eksperckich: o tym, jak tłumacze przysięgli myślą (i mogą myśleć inaczej) o wycenie swojej pracy
21:15-21:20	Podsumowanie i zakończenie obrad

WTOREK, 13 października 2026 r.

SEKCJA WŁOSKA
dr Łukasz J. Berezowski

17:15-17:20	Otwarcie obrad
17:20-18:50	**dr Joanna Bartkowiak** Między architekturą a językiem. Budownictwo mieszkaniowe w Polsce i we Włoszech w perspektywie terminologii technicznej i translacji specjalistycznej
18:50-20:20	**pr. dr Roberto Privitera** Postępowanie przed organami sądownictwa podatkowego we Włoszech
20:20-20:25	Podsumowanie i zakończenie obrad

SEKCJA UKRAIŃSKA
dr Maja Werbeniec-Michalak

17:00-17:05	Otwarcie obrad
17:05-17:35	**mgr Anton Dron** Każdy język zostawia ślady. Wykorzystanie kompetencji językowych w OSINT i informatyce śledczej
17:35-18:20	**dr Maja Werbeniec-Michalak** Warunkowe zawieszenie i warunkowe skazanie a warunkowe umorzenie: wybrane aspekty prawno-terminologiczne w parze polski-ukraiński
18:20-19:05	**mgr Dorota Pawałowska** Pułapki w tłumaczeniu aktów notarialnych i umów sprzedaży nieruchomości (PL–UA)
19:05-20:35	**adw. dr Ihor Yatsenko** Wybrane problemy polsko-ukraińskiego i ukraińsko-polskiego tłumaczenia terminologii prawnokarnej z zakresu części ogólnej polskiego i ukraińskiego prawa karnego materialnego
20:35-20:40	Podsumowanie i zakończenie obrad

ŚRODA, 14 października 2026 r.

SEKCJA HISZPAŃSKA
mgr Dorota Twardo

17:00-17:05	Otwarcie obrad
17:05-18:05	**dr Katarzyna Popek-Bernat** Asignaturas czy materias, calificaciones czy notas? Problemy terminologiczne (i nie tylko) w tłumaczeniu świadectw szkolnych na język hiszpański
18:10-18:45	**dr Marta Katarzyna Kacprzak** W pułapce biurokracji: wyzwania terminologiczne w tłumaczeniu pism Straży Granicznej
18:50-19:50	**dr Marta Wicherek** Equivalencia terminológica en la traducción jurídica:el caso de la traducción al polaco del Libro IV del Código Civil español
19:55-20:55	**lic. Nuria Hernández Cebrián** El nuevo modelo de organización de la justicia en España
20:55-21:00	Podsumowanie i zakończenie obrad

SEKCJA ROSYJSKA
mgr Urszula Deja

17:15-17:20	Otwarcie obrad
17:20-18:05	**mgr Iryna Ruzova** Postępowanie karne: różnice terminologiczne w prawie rosyjskim i białoruskim jako źródło problemów w pracy tłumacza
18:10-19:10	**mgr Iana Berger** Postępowanie dowodowe w Polsce i Rosji w świetle analizy terminologicznej
19:20-20:20	**mgr Danuta Przepiórkowska** Sztuczna inteligencja jako pomoc w przygotowaniach do egzaminu na tłumacza przysięgłego
20:20-20:30	Podsumowanie i zakończenie obrad

CZWARTEK, 15 października 2026 r.

SEKCJA NIEMIECKA

dr Marta Czyżewska
mgr Paulina Leśniak

17:15-17:20	Otwarcie obrad
17:20-18:05	**mgr Barbara Kaczmarek** Ubezpieczający to nie 'Versicherer' – najczęstsze błędy w tłumaczeniu pojęć ubezpieczeniowych (PL–DE)
18:05-18:50	**dr Magdalena Łomzik** Udział tłumaczy przysięgłych w badaniach prowadzonych przez Opiniodawcze Zespoły Sądowych Specjalistów (OZSS)
18:50-19:00	Przerwa
19:00-20:00	**mgr Sabina Bursy** Tłumacz przysięgły języka niemieckiego na posterunku Policji w Polsce: od wezwania do fakturowania
20:00-20:30	**dr Paweł Kubiak** Niemiecko-polska terminologia rynku inwestycji emocjonalnych
20:30-20:45	Podsumowanie i zakończenie obrad

SEKCJA FRANCUSKA

prof. dr hab. Beata Kędzia-Klebeko

17:00-17:15	Otwarcie obrad
17:15-18:00	**dr hab. Joanna Warmuzińska-Rogóż, prof. UŚ** Czy przekład literacki obroni się przed AI?
18:05-18:50	**dr Margarete Flöter-Durr** Zrozumiałość i przystępność tekstów specjalistycznych na przykładzie francuskich opinii biegłych sądowych
18:55-19:40	**dr Paulina Nowak-Korcz** *Comparution immédiate* i postępowanie przyspieszone: analiza porównawcza ustnego dyskursu sądowego w perspektywie prawno-lingwistycznej i przekładoznawczej
19:45-20:30	**dr hab. Jolanta Rachwalska von Rejchwald, prof. UMCS** Między ironią a aktem notarialnym: granice tłumaczenia i interpretacji w sztucznej inteligencji
20:30-20:50	Debata: Tłumacz w obliczu nowych technologii (dyskusja z prelegentami)
20:50-21:00	Podsumowanie i zakończenie obrad

PIĄTEK, 16 października 2026 r.

SEKCJA TŁUMACZEŃ AUDIOWIZUALNYCH

mgr Aleksandra Hasior

17:00-17:05	Otwarcie obrad
17:05-17:35	**prof. dr Anna Jankowska** Audiodeskrypcja w erze sztucznej inteligencji: między technologią a człowiekiem
17:45-18:15	**dr Agnieszka Walczak** Accessibility 2.0: Jak AI zmienia dziś pracę tłumacza w zakresie dostępności
18:25-18:55	**mgr Aleksandra Dobrowolska** Złapać kłapy przed AI! Jak i dlaczego dubbing może ocalić tłumaczy w dobie AI?
19:05-19:35	**mgr Łukasz Gładkowski** Ożywianie unikalnych uniwersów: jak sztuczna inteligencja rewolucjonizuje przekład i produkcję dzieł audiowizualnych
19:45-20:15	**dr Magdalena Szpilman** Odpowiedzialność zawodowa tłumacza audiowizualnego w erze AI: między transferem językowym a współtworzeniem wiedzy odbiorcy
20:25-20:55	**dr Joanna Esquibel** Na styku (językowych) kultur: tłumacz audiowizualny w świecie policyjno-sądowym
20:55-21:00	Podsumowanie i zakończenie obrad

SEKCJA ORIENTALNA

dr Emilia Wojtasik-Dziekan

17:15-17:20	Otwarcie sesji przez Przewodniczącą sekcji, powitanie i informacje techniczne
17:20-18:20	**dr Lech Buczek** Odmienność tradycji i struktur prawnych: konstytucja oraz system organów państwowych w Chinach i w Polsce
18:20-18:30	Dyskusja i pytania
18:30-19:30	**mgr Tadeusz Głuchowski** Tłumaczenie tekstów z zakresu postępowania karnego na język chiński
19:30-19:40	Dyskusja i pytania
19:40-19:45	Podsumowanie i zakończenie obrad

INFORMACJE OGÓLNE

Konferencja PT TEPIS 2026 z XL Warsztatami Przekładu Specjalistycznego, przygotowana we współpracy z UAM odbędzie się **w trybie hybrydowym**:

- w dniu 9 października 2026 r. (piątek) odbędą się **stacjonarnie** Warsztaty Praktyczne towarzyszące konferencji – w salach 101A i 109A w Collegium Novum UAM (al. Niepodległości 4); bilety na te warsztaty będą dostępne tylko dla stacjonarnych uczestników konferencji w Biurze TEPIS [tepis@tepis.org.pl] do 5.10.2026 r. lub do wyczerpania miejsc; ponadto tego dnia odbędzie się wizyta studyjna w Sądzie Rejonowym Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, zapisy na wizytę w sądzie w Biurze TEPIS [tepis@tepis.org.pl] do 5.10.2026 r. lub do wyczerpania miejsc; z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc pierwszeństwo w zapisach mają członkowie PT TEPIS;
- w dniach 10–11 października 2026 r. (sobota – niedziela) odbędzie się **stacjonarnie i online** sesja plenarna – w sali C1 w Collegium Novum UAM (al. Niepodległości 4); streaming sesji plenarnej na platformie ClickMeeting;
- w dniu 11 października 2026 r. (niedziela) odbędą się **stacjonarnie** Warsztaty Praktyczne towarzyszące konferencji – w salach 101A i 109A w Collegium Novum UAM (al. Niepodległości 4); bilety na te warsztaty będą dostępne tylko dla stacjonarnych uczestników konferencji w Biurze TEPIS [tepis@tepis.org.pl] do 5.10.2026 r. lub do wyczerpania miejsc;
- w dniach 12–16 października 2026 r. (poniedziałek – piątek) popołudniami odbędą się **online** *XL Warsztaty Przekładu Specjalistycznego* w 9 sekcjach językowych oraz w sekcji tłumaczeń audiowizualnych.

WARUNKI UCZESTNICTWA

1. Istnieje możliwość wykupienia uczestnictwa w całości konferencji lub wyłącznie w części *online*.
2. Wpisowe obejmuje uczestnictwo w części plenarnej i w jednej wybranej sekcji tłumaczeniowej (lub audiowizualnej) – istnieje możliwość wykupienia dostępu do kolejnej sekcji.
3. UWAGA! Warsztaty stacjonarne (9.10.2026 r. i 11.10.2026 r.) odbywają się równolegle w dwóch grupach tematycznych. Ponieważ Warsztaty Przekłady Specjalistycznego (WPS) online (12–16.10.2026 r.) odbywają się równolegle w dwóch sekcjach językowych przed decyzją o zakupie dodatkowej sekcji prosimy o zapoznanie się ze szczegółami programu.
   Warsztaty nie są nagrywane, a uczestnictwo jest możliwe wyłącznie na żywo.
4. Uczestnicy stacjonarnej Konferencji PT TEPIS 2026 otrzymają w Poznaniu pakiet konferencyjny. Wśród uczestników konferencji (i WPS) online, którzy prześlą najciekawsze opinie nt. wydarzenia rozlosujemy 10 upominków/pakietów konferencyjnych.
5. Zakup „biletów" w e-sklepie TEPIS: https://tepis.org.pl/sklep/
6. Członkowie TEPIS-u, którzy opłacili składki członkowskie (w tym za rok bieżący), po zalogowaniu się otrzymują rabat automatycznie.
7. Członkowie innych stowarzyszeń tłumaczy oraz studenci i słuchacze studiów translatorycznych (na podstawie skanu dokumentu potwierdzającego status studenta) otrzymują rabat. W celu otrzymania zniżki na wpisowe prosimy o kontakt z Biurem TEPIS [tepis@tepis.org.pl].
8. W przypadku pytań, problemów z logowaniem lub zakupem biletów na konferencję i/lub WPS prosimy o kontakt: tepis@tepis.org.pl.
9. Konferencja jest zorganizowana na zasadach *non profit*.

Terminy warsztatów online w sekcjach językowych:

12.10.2026 r. (poniedziałek)	Sekcja angielska	Sekcja czeska
13.10.2026 r. (wtorek)	Sekcja włoska	Sekcja ukraińska
14.10.2026 r. (środa)	Sekcja hiszpańska	Sekcja rosyjska
15.10.2026 r. (czwartek)	Sekcja niemiecka	Sekcja francuska
16.10.2026 r. (piątek)	Sekcja AV	Sekcja orientalna

KOSZT UCZESTNICTWA

WPISOWE	Członkowie PT TEPIS oraz studenci i słuchacze studiów translatorycznych	Członkowie innych stowarzyszeń tłumaczy	Osoby niezrzeszone
WARIANT 1: **Konferencja PT TEPIS + Warsztaty Przekładu Specjalistycznego (WPS)** · udział w sesji plenarnej 10-11.10.2026 r. (stacjonarnie) · udział w jednej wybranej sekcji językowej lub audiowizualnej *online* · pakiet konferencyjny · możliwość zakupu biletu na wybrane stacjonarne Warsztaty Praktyczne w piątek 09.10.2026 r. i w niedzielę 11.10.2026 r. (bilety nie będą dostępne w e-sklepie, zapraszamy do kontaktu z Biurem TEPIS) · materiały konferencyjne/WPS udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej) · *zakup do 5.10.2026 r. przez e-sklep*	**500 zł**	**650 zł**	**750 zł**
WARIANT 2: **Konferencja PT TEPIS (bez WPS)** · udział w sesji plenarnej 10-11.10.2026 r. (stacjonarnie) · pakiet konferencyjny · możliwość zakupu biletu na wybrane stacjonarne Warsztaty Praktyczne w piątek 09.10.2026 r. i w niedzielę 11.10.2026 r. (bilety nie będą dostępne w e-sklepie, zapraszamy do kontaktu z Biurem TEPIS) · materiały konferencyjne udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej) · *zakup do 5.10.2026 r. przez e-sklep*	**400 zł**	**550 zł**	**650 zł**

WPISOWE	Członkowie PT TEPIS oraz studenci i słuchacze studiów translatorycznych	Członkowie innych stowarzyszeń tłumaczy	Osoby niezrzeszone
WARIANT 3: **Konferencja PT TEPIS + WPS** **(udział tylko *online*)** · udział w sesji plenarnej 10-11.10.2026 r. (streaming) · udział w jednej wybranej sekcji językowej lub audiowizualnej *online* · materiały konferencyjne/WPS udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej) · *zakup do 8.10.2026 r. przez e-sklep*	**300 zł**	**400 zł**	**500 zł**
WARIANT 4: **Konferencja PT TEPIS (tylko sesja plenarna *online* bez WPS)** · udział w sesji plenarnej 10-11.10.2026 r. (streaming) · materiały konferencyjne udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej) · *zakup do 8.10.2026 r. przez e-sklep*	**200 zł**	**300 zł**	**400 zł**
WARIANT 5: **Warsztaty Przekładu Specjalistycznego** **(udział tylko *online*)** · udział w jednej wybranej sekcji językowej lub audiowizualnej *online* · materiały WPS udostępnione przez prelegentów (w formie elektronicznej) · *zakup do 8.10.2026 r. przez e-sklep*	**150 zł**	**200 zł**	**250 zł**
OPCJE DODATKOWE (PŁATNE):			
A) druga i następna sekcja w ramach WPS: możliwość dokupienia biletu na dodatkową sekcję językową/audiowizualną *online* z rabatem 50% · *zakup do 8.10.2026 r. (w celu otrzymania rabatu prosimy o kontakt z Biurem TEPIS: tepis@tepis.org.pl)*	**75 zł**	**100 zł**	**125 zł**
B) stacjonarne Warsztaty Praktyczne (90 min.): · I, II: 15.00-16.30, 9.10.2026 r. · III, IV: 14.30-16.00, 11.10.2026 r. · *dla uczestników Konferencji stacjonarnej,* · *zakup do 5.10.2026 r. po uprzednim kontakcie z Biurem TEPIS: tepis@tepis.org.pl)*	**100 zł**	**200 zł**	**250 zł**
C) udział w uroczystej kolacji integracyjnej w sobotę, 10.10.2026 r. o godz. 18.30 w Restauracji Mollini (ul. Święty Marcin 34, Poznań, mollini.pl) · liczba miejsc jest ograniczona, decyduje kolejność wpłat · *zakup do 5.10.2026 r. przez e-sklep lub do wyczerpania miejsc*	**190 zł**		

BIONOTY I ABSTRAKTY

PIĄTEK, 9 października 2026 r.
WARSZTATY TOWARZYSZĄCE (stacjonarne)

dr JAGODA DZIDA – adiunkt w Pracowni Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji UAM, specjalizująca się w ogólnie pojętej kryminalistyce i kryminalistycznym badaniu dokumentów oraz pisma ręcznego. W swojej działalności naukowej i dydaktycznej łączy tradycyjne metody z nowoczesnymi technologiami, rozwijając m. in. rozwiązania AI. Autorka licznych prac naukowych z zakresu kryminalistyki, badań dokumentów i pisma ręcznego, a także wykrywania nieszczerości.

Asystent zabezpieczeń AI w praktyce tłumacza – identyfikacja i opis zabezpieczeń dokumentów krok po kroku

Warsztaty są przeznaczone maksymalnie dla 30 osób i mają charakter praktyczny, dlatego uczestnicy powinni zabrać ze sobą własny laptop z dostępem do Internetu. Warsztaty stanowią intensywne szkolenie łączące wiedzę o autentyczności dokumentów z nowoczesnymi technologiami. Program obejmuje ćwiczenia z poprawnego tłumaczenia specjalistycznej terminologii zabezpieczeń (m. in. druk irysowy, mikrodruk) zgodnie z międzynarodowymi standardami. Uczestnicy nauczą się samodzielnie weryfikować dokumenty oraz wykorzystywać analizę opisową wspieraną przez sztuczną inteligencję do identyfikacji zabezpieczeń na podstawie ich fizycznych cech. Unikalnym elementem warsztatów jest praktyczny moduł, podczas którego uczestnicy krok po kroku stworzą własnego, spersonalizowanego asystenta AI. Omówione zostaną zasady bezpiecznej integracji sztucznej inteligencji z pracą tłumacza przysięgłego, gwarantujące pełną ochronę danych wrażliwych. Na zakończenie każdy uczestnik otrzyma dostęp do gotowego Asystenta Zabezpieczeń AI, ułatwiającego dobór branżowej terminologii oraz sprawną identyfikację elementów zabezpieczających bez jakiejkolwiek konieczności udostępniania skanów oryginalnych dokumentów.

Co zyskają uczestnicy?

Poza wiedzą praktyczną z zakresu weryfikacji zabezpieczeń dokumentów, każdy uczestnik otrzyma dostęp do Asystenta Zabezpieczeń AI. Narzędzie to błyskawicznie podpowie odpowiedni termin techniczny w wybranym języku lub pomoże zidentyfikować element zabezpieczający na podstawie Twojego opisu – bez konieczności przesyłania skanów czy danych wrażliwych.

mgr KAMIL KACZMAREK jest specjalistą w dziedzinie automatyzacji i digitalizacji procesów. Obecnie pełni funkcję Business Development Managera w Laniqo Sp. z o.o., zdobywał doświadczenie w automatyzacji procesów firm produkcyjnych. Ukończył studia magisterskie na Wydziale Matematyki i Informatyki UAM. W Laniqo – pierwszym spin-offie UAM, pełni rolę menedżera projektu w zakresie systemów tłumaczenia automatycznego AI dla sektora B2B. Odpowiada za rozwój systemu AMU Translate, aplikacji wspierającej kadrę UAM w tłumaczeniu i korekcie dokumentów naukowych. Jego obszary specjalizacji obejmują wdrożenia rozwiązań automatyzacji również AI w biznesie.

Jak wykorzystać AI do tworzenia zasobów tłumaczeniowych.

Warsztaty są przeznaczone maksymalnie dla 30 osób i mają charakter praktyczny, dlatego uczestnicy powinni zabrać ze sobą własny laptop z dostępem do Internetu i założyć wcześniej konto w Claude lub Gemini, lub ChatGPT oraz konto na amu.laniqo.com. Wszyscy uczestnicy otrzymają bezpłatny dostęp do systemu wspierającego tłumaczenie Laniqo MT na 1 miesiąc.
Warsztaty poświęcone praktycznemu zastosowaniu sztucznej inteligencji w tworzeniu zasobów tłumaczeniowych. Uczestnicy poznają metody ekstrakcji terminologii oraz dowiedzą się, jak budować i efektywnie zarządzać pamięciami tłumaczeń. Szczególną uwagę poświęcimy semantycznym pamięciom tłumaczeń – rozwiązaniu, które wykracza poza tradycyjne dopasowania tekstowe i rozpoznaje znaczenie treści, zwiększając trafność oraz spójność przekładów. Omówimy zasady działania tej technologii, jej przewagę nad klasycznymi metodami oraz realne korzyści dla jakości i wydajności pracy. Zajęcia łączą część teoretyczną z praktycznymi przykładami, dzięki czemu uczestnicy zdobędą wiedzę gotową do natychmiastowego wykorzystania w budowaniu własnych zasobów tłumaczeniowych.

WIELKOPOLSKIE KOŁO PT TEPIS zrzesza tłumaczy z Poznania i całej Wielkopolski, tworząc przestrzeń do wymiany doświadczeń, podnoszenia kwalifikacji zawodowych oraz integracji środowiska tłumaczy. Koło aktywnie organizuje szkolenia, seminaria i spotkania poświęcone praktyce tłumaczenia, zagadnieniom prawnym oraz etyce zawodowej, wspierając rozwój kompetencji swoich członków i promując wysokie standardy wykonywania zawodu. W tym roku Koło świętuje jubileusz 10-lecia swojej działalności.

Przykładowa rozprawa cywilna pokazująca rolę tłumacza podczas postępowania

Jak w praktyce wygląda rozprawa sądowa z udziałem tłumacza przysięgłego? Jaką rolę pełni tłumacz na sali rozpraw i czego może się spodziewać podczas postępowania? Podczas warsztatów uczestnicy wezmą udział w przykładowej rozprawie cywilnej prowadzonej przez sędzię Sądu Rejonowego. Symulacja pozwoli zobaczyć przebieg rozprawy z perspektywy tłumacza, poznać obowiązujące zasady oraz specyfikę współpracy z sądem i uczestnikami postępowania.

Warsztaty mają charakter praktyczny i zostały przygotowane z myślą zarówno o tłumaczach rozpoczynających pracę w sądach, jak i osobach, które chcą lepiej przygotować się do wykonywania czynności tłumacza przysięgłego podczas rozpraw. Uczestnicy będą mogli oswoić atmosferę sali sądowej, lepiej zrozumieć przebieg postępowania oraz zyskać większą pewność siebie przed pierwszymi zleceniami w sądzie

SOBOTA, 10 października 2026 r.
SESJA PLENARNA (stacjonarna/online)

dr hab. HANKA BŁASZKOWSKA, prof. UAM – językoznawczyni i przekładoznawczyni, tłumaczka przysięgła języka niemieckiego, kierowniczka Zakładu Lingwistycznych Studiów nad Przekładem w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UAM, absolwentka filologii germańskiej (UAM, Uniwersytet Techniczny w Hanowerze oraz Wolny Uniwersytet w Berlinie). Autorka publikacji naukowych z zakresu językoznawstwa i przekładoznawstwa niemieckojęzycznego, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień kulturowych i genderowych oraz komunikacji specjalistycznej, m. in. monografii na temat tłumaczenia tekstów technicznych i marketingowych. Wykładowczyni akademicka. Członkini Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS oraz Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej.

dr LUCYNA KRENZ-BRZOZOWSKA – tłumaczka przysięgła języka niemieckiego, specjalizuje się w przekładzie prawnym, prawniczym, sądowym i medycznym. Tłumaczeniem zajmuje się od 25 lat, od 2012 roku jest tłumaczem przysięgłym języka niemieckiego. Swoje doświadczenie w zakresie tłumaczenia wykorzystuje w pracy badawczej i dydaktycznej. Pracuje na stanowisku adiunkta w Zakładzie Lingwistycznych Studiów nad Przekładem w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu UAM, którego jest absolwentką. Prowadzi zajęcia m. in. z tłumaczenia pisemnego wspomaganego narzędziami CAT (Trados) i narzędziami sztucznej inteligencji, tłumaczenia konsekutywnego i symultanicznego, notacji, tłumaczenia poświadczonego i sądowego. Studiowała germanistykę i anglistykę na Uniwersytecie Hanowerskim (1995–1997) i prowadziła pracę badawczą w Instytucie Tłumaczenia Ustnego i Pisemnego Uniwersytetu Ruprechta i Karola w Heidelbergu (2002–2003), której wynikiem była dysertacja poświęcona notacji wg systemu notacyjnego Heinza Matysska.

Wpływ narzędzi sztucznej inteligencji na pracę tłumaczy przysięgłych– perspektywa instytucjonalna i implikacje dla odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych

Celem wystąpienia jest analiza wpływu narzędzi opartych na sztucznej inteligencji (AI) na standardy odpowiedzialności zawodowej tłumaczy przysięgłych w obszarze przekładu prawniczego w Polsce. Referat stawia pytanie, w jaki sposób technologie generatywne i predykcyjne

rekonfigurują oczekiwania instytucjonalne wobec tłumaczy przysięgłych oraz jakie niosą implikacje dla kontroli jakości, zakresu interwencji człowieka i redefinicji standardów pracy w świetle ustawy z dnia 25 listopada 2004 r.
Podstawę empiryczną stanowi jakościowe badanie oparte na półustrukturyzowanych wywiadach pogłębionych z przedstawicielami wymiaru sprawiedliwości (sędziowie, prokuratorzy, referendarze) przeprowadzonych w 2025 roku. Perspektywa instytucjonalna pozwala ukazać sposób postrzegania roli AI w pracy tłumacza oraz związane z nią wymogi jakości, poufności i odpowiedzialności. Analiza ujawnia potencjał technologii, ryzyka delegowania decyzji algorytmom oraz napięcie między automatyzacją a osobistą odpowiedzialnością prawną tłumacza przysięgłego.

SSR IWONA SZYMAŃSKA-STAWIAK – sędzia sądu Rejonowego Poznań – Grunwald i Jeżyce w Poznaniu, orzekająca w sprawach cywilnych od 2017 roku. Absolwentka Wydziału Prawa i Administracji UAM, który ukończyła w 2012 r. Jej zainteresowania naukowe i zawodowe koncentrują się wokół prawa cywilnego, nowych technologii w wymiarze sprawiedliwości oraz wpływu sztucznej inteligencji na wykonywanie zawodów prawniczych. Interesuje się również językami obcymi i ich rolą w komunikacji prawnej. Jest autorką publikacji, opartej na jej pracy magisterskiej, opublikowanej na łamach czasopisma naukowego Problemy Kryminalistyki. Angażuje się także w działalność edukacyjną popularyzującą wiedzę o prawie i funkcjonowaniu sądów. W swoim wystąpieniu przedstawia temat wykorzystania sztucznej inteligencji w tłumaczeniach sądowych z perspektywy sędziego.

Czy ChatGPT mógłby zostać tłumaczem przysięgłym? AI na sali rozpraw

Dynamiczny rozwój sztucznej inteligencji powoduje, że narzędzia oparte na dużych modelach językowych coraz częściej wspierają proces tłumaczenia tekstów i wypowiedzi ustnych. Rodzi to pytanie o ich miejsce w pracy tłumacza przysięgłego oraz w postępowaniu sądowym. Wystąpienie przedstawi możliwości i ograniczenia AI w tłumaczeniach prawnych z perspektywy sędziego, dla którego tłumaczenie stanowi nie tylko przekład słów, ale także element materiału dowodowego i gwarancję prawa do rzetelnego procesu. Omówione zostaną zagadnienia odpowiedzialności za błędy, zachowania znaczenia wypowiedzi, ochrony danych osobowych i tajemnicy zawodowej, a także praktyczne korzyści i ryzyka związane z wykorzystaniem AI jako narzędzia wspierającego pracę tłumacza przysięgłego.

---

prof. dr hab. KRZYSZTOF JASSEM jest profesorem informatyki na Wydziale Matematyki i Informatyki UAM. Pełni funkcję dyrektora Centrum Sztucznej Inteligencji UAM. Jego badania koncentrują się na przetwarzaniu języka naturalnego, tłumaczeniu automatycznym oraz rozwoju modeli językowych, w szczególności dla języka polskiego. Kierował projektami badawczymi i rozwojowymi z zakresu technologii, realizowanymi zarówno w środowisku akademickim, jak i we współpracy z przemysłem. Jest współzałożycielem spółek wywodzących się z UAM, rozwijających technologie sztucznej inteligencji: Poleng, Laniqo oraz AMUai. W roku 2025 uzyskał Nagrodę Ministra Nauki za działalność wdrożeniową. Krzysztof Jassem jest również utytułowanym brydżystą sportowym – zdobywcą trzech złotych medali mistrzostw świata.

AI w rękach tłumacza czy tłumacz w szponach AI

Czy w dobie wszechobecnych agentów sztucznej inteligencji człowiek jest jeszcze w stanie zachować kontrolę nad procesami zachodzącymi we współczesnym świecie? Czy sztuczna inteligencja pozostanie wciąż narzędziem wspierającym pracę człowieka?
Podczas prezentacji pokażemy, jak dostosować sztuczną inteligencję tak, aby stała się skutecznym asystentem tłumacza, działającym pod jego pełnym nadzorem. Uczestnicy dowiedzą się, jak „wychować" takiego cyfrowego pomocnika, aby potrafił wykorzystywać wiedzę, doświadczenie i zasoby zgromadzone przez tłumacza w trakcie wieloletniej praktyki zawodowej.

---

mgr TOMASZ BIRECKI – partner i dyrektor zarządzający w POZENA – firmie specjalizującej się w obsłudze projektów tłumaczeniowych dla klientów biznesowych i instytucjonalnych w Polsce oraz w ponad 30 krajach na świecie. Absolwent UAM, filolog, pasjonat lingwistyki. Z branżą usług językowych związany jest od blisko 30 lat – przez całe swoje życie zawodowe. W codziennej pracy koordynuje projekty obejmujące tłumaczenia prawne, techniczne, finansowe, medyczne oraz dokumentację biznesową, ściśle współpracując z tłumaczami przysięgłymi i specjalistycznymi. Łączy doświadczenie w zarządzaniu projektami z praktyczną znajomością potrzeb klientów, z którymi od lat pozostaje w bezpośrednim kontakcie. Interesuje się wpływem sztucznej inteligencji na branżę.

Dlaczego jedni tłumacze mają za dużo pracy, a inni czekają na zlecenia? Przyszłość zawodu tłumacza z perspektywy agencji tłumaczeń

Wystąpienie przybliży przyszłość zawodu tłumacza z perspektywy agencji tłumaczeń, która na co dzień współpracuje zarówno z klientami biznesowymi czy instytucjonalnymi, jak i z tłumaczami przysięgłymi i specjalistycznymi. Punktem wyjścia będzie pytanie, dlaczego na tym samym rynku jedni tłumacze regularnie otrzymują zlecenia, a inni mają trudność z ich pozyskaniem. Omówione zostaną oczekiwania agencji i ich klientów wobec współczesnych lingwistów, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia terminowości, komunikacji, specjalizacji, elastyczności i odpowiedzialnego podejścia do jakości. Referat pokaże również, że rozwój sztucznej

inteligencji nie eliminuje potrzeby angażowania profesjonalistów, lecz redefiniuje zakres kompetencji decydujących o ich konkurencyjności. Szczególna uwaga zostanie poświęcona temu, jak tłumacz może skutecznie budować swoją pozycję rynkową w oparciu o zaufanie, profesjonalizm i realną wartość dla klienta, a nie wyłącznie o kryterium cenowe.

---

dr IGOR GONTARZ – doradca sektorowy ds. prawnych w Związku Miast Polskich, kierownik projektu PRELUDIUM nr 2022/45/N/HS504260 „Control of automatem decision-making systems employed in administrative proceedings", finansowanego ze środków Narodowego Centrum Nauki. Prowadzi badania w Zakładzie Postępowania Administracyjnego i Sądowoadministracyjnego na Wydziale Prawa i Administracji UAM. Zainteresowany zagadnieniami z zakresu automatyzacji działalności administracji, zastosowań sztucznej inteligencji oraz komunikacji elektronicznej. Wyniki swoich badań prezentował m. in. w Heidelbergu, Syracuse, Budapeszcie oraz w Rzymie. Współautor pierwszego na polskim rynku komentarza do aktu w sprawie sztucznej inteligencji. Od roku akademickiego 2023/2024 prowadzi zajęcia „Administracja cyfrowa" na kierunku administracji I stopnia. Jeden z organizatorów szkoły letniej poświęconej wykorzystaniu metod nauk obliczeniowych w naukach społecznych SICSS AMU/Law w latach 2022 oraz 2025.

Granice dopuszczalności zastosowania narzędzi AI w pracy tłumacza przysięgłego

Systemy sztucznej inteligencji stają się coraz bardziej obecnym elementem życia zawodowego tłumaczy, w tym tłumaczy przysięgłych. Nie ograniczają się one już bowiem jedynie do wsparcia w tłumaczeniu pojedynczych zwrotów, ale pozwalają na przełożenie wielostronicowych złożonych dokumentów, często wyrażonych w trudnym języku. Rola tłumacza przysięgłego wiąże się jednak ze szczególną odpowiedzialnością prawną oraz obowiązkiem zachowania uzyskanych informacji w tajemnicy. Niedokładność w tłumaczeniu może doprowadzić do niesłusznego skazania lub niezasadnego zasądzenia roszczenia. Co więcej, informacje wprowadzone do niezaufanego narzędzia mogą zostać ujawnione bez wiedzy i kontroli tłumacza. Problemy te prowadzą do pytań o dopuszczalność korzystania z narzędzi AI, ich nieomylność, a także odpowiedzialność za decyzje podejmowane przy wsparciu systemów sztucznej inteligencji. W ramach wystąpienia poddane zostaną analizie regulacje prawne, które mogą mieć zastosowanie w tłumaczeniu przy wsparciu systemów sztucznej inteligencji, włączając wpływ aktu w sprawie sztucznej inteligencji na odpowiedzialność tłumaczy przysięgłych oraz operatorów systemów AI w procesie tłumaczenia.

dr JAGODA DZIDA – bionota zob. PIĄTEK, WARSZTATY TOWARZYSZĄCE

Weryfikacja autentyczności dokumentów w pracy tłumacza przysięgłego – wykorzystanie AI do identyfikacji i opisu zabezpieczeń

Prelekcja poświęcona jest nowoczesnym metodom rzetelnego badania i opisywania zabezpieczeń dokumentów przy wsparciu dedykowanej sztucznej inteligencji. Wystąpienie skupi się na poprawnym operowaniu terminologią techniczną, umożliwiając spójne tłumaczenie nazw takich jak druk irysowy czy mikrodruk zgodnie z międzynarodowymi standardami. Uczestnicy poznają krok po kroku pozalaboratoryjne metody weryfikacji autentyczności dokumentów oraz wiarygodne źródła branżowej wiedzy. Istotnym elementem spotkania będzie analiza opisowa, demonstrująca, w jaki sposób sztuczna inteligencja skutecznie identyfikuje zabezpieczenia na podstawie ich cech fizycznych i przyspiesza proces tłumaczenia. Omówione zostaną także kluczowe aspekty bezpieczeństwa warsztatu pracy; wykazane zostanie, że praca z agentem AI w pełni chroni informacje tłumacza przysięgłego bez konieczności przetwarzania danych wrażliwych. Oprócz praktycznej wiedzy każdy z obecnych otrzyma dostęp do innowacyjnego Asystenta Zabezpieczeń AI, który błyskawicznie sugeruje specjalistyczną terminologię i identyfikuje elementy zabezpieczające wyłącznie na podstawie opisu tekstowego, wykluczając konieczność przesyłania jakichkolwiek skanów dokumentów.

NIEDZIELA, 11 października 2026 r.
SESJA PLENARNA (stacjonarna/online)

mgr JAGODA RATAJCZAK – tłumaczka przysięgła języka angielskiego, tłumaczka konferencyjna, autorka książek poświęconych dwujęzyczności i akwizycji języka („Językczni. Co język robi naszej głowie", „Luka. Jak wstyd i lęk dziurawią nam język"), członkini nadzwyczajna TEPIS, członkini Unii Literackiej. Absolwentka anglistyki UAM oraz studiów podyplomowych w zakresie tłumaczenia prawniczego na tej samej uczelni. W zawodzie tłumacza od 2011 roku, uprawnienia TP uzyskała w 2018 roku. Wykłady i zajęcia praktyczne z tłumaczenia prowadziła na zaproszenie Uniwersytetu Warszawskiego, Politechniki Gdańskiej i Politechniki Koszalińskiej. Wiedzę o przekładzie popularyzuje także w mediach społecznościowych, m. in. w ramach liczącego jak dotąd kilkadziesiąt odcinków cyklu „Kolacje z Legal English" na Instagramie, w którym omawia najbardziej problematyczne aspekty w przekładzie, że szczególnym naciskiem na interesujące ją amerykańskie prawo karne. Obecnie kończy pracę nad kolejną książką poświęconą dwujęzycznym parom.

← powrót

Czy pisanie o języku ma jeszcze sens? O popularyzacji wiedzy językowej w dobie AI

Wobec rozwoju sztucznej inteligencji i przejmowania przez narzędzia AI zadań związanych z korektą, objaśnianiem i analizą języka, w debacie publicznej pojawiają się głosy, że specjalistyczna wiedza filologiczna i językoznawcza przestaje być potrzebna, a samo zainteresowanie tym, jak język działa i jak wpływa na nasze rozumowanie i komunikację, maleje. W trakcie spotkania przyjrzymy się słabościom tej argumentacji i powodom, dla których w świecie nasyconym treściami generowanymi przez AI, refleksja nad tym, jak język tworzy znaczenie, kształtuje nasze myślenie i relacje społeczne, tym bardziej staje się istotna. Zastanowimy się nad tym jakie zagadnienia związane z językiem są dziś szczególnie ważne i jak możemy o nim pisać i opowiadać, by uzmysławiać jego znaczenie zarówno w sferze publicznej i wspólnotowej, jak i najbardziej prywatnej.

---

dr hab. ALEKSANDRA MATULEWSKA, prof. UAM – jest absolwentką UAM (mgr językoznawstwa i informacji naukowej w 2000 r., doktor nauk filologicznych w zakresie językoznawstwa ogólnego w 2005 r., doktor habilitowany w językoznawstwa stosowanego w 2014 r.). Jest tłumaczką, członkiem ekspertem Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół przekładu specjalistycznego w tym prawniczego, analizy porównawcze języków specjalistycznych (tj. język prawny i prawniczy, logistyki, historii, sokolnictwa, zoologii, łowiecki, itp.), semiotyki prawniczej.

AI w kształceniu tłumaczy prawniczych

W wystąpieniu omówione zostaną możliwości zastosowania sztucznej inteligencji w kształceniu tłumaczy prawniczych, ze szczególnym uwzględnieniem narzędzi generatywnych, tłumaczenia maszynowego oraz automatycznej analizy terminologii. Przedstawione zostaną sposoby wykorzystania AI w rozwijaniu kompetencji językowych, terminologicznych i translatorskich, a także w symulowaniu zadań zawodowych i udzielaniu informacji zwrotnej. Szczególna uwaga zostanie poświęcona post-edycji tłumaczeń prawniczych jako kompetencji coraz istotniejszej w praktyce zawodowej. Proces ten jest szczególnie wymagający ze względu na konieczność wykrywania pozornie poprawnych rozwiązań terminologicznych, niespójności oraz nieadekwatności wynikających z różnic między systemami prawnymi. Omówione zostaną również zagrożenia związane z błędami merytorycznymi, poufnością danych, uprzedzeniami algorytmicznymi oraz nadmiernym poleganiem na technologii. W wystąpieniu podkreślona zostanie potrzeba rozwijania krytycznej kompetencji technologicznej oraz zachowania odpowiedzialności tłumacza za jakość i skutki prawne przekładu.

---

dr WITOLD SKOWROŃSKI – tłumacz konferencyjny, akredytowany przy instytucjach UE (kombinacja językowa według AIIC: j. polski – A, j. angielski – A), członek Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, były członek AIIC. Były wieloletni dyrektor Szkoły Tłumaczy i Języków Obcych UAM oraz nauczyciel tłumaczenia konferencyjnego w Polsce, Niemczech, Wielkiej Brytanii i Danii. Założyciel i pierwszy prezes Oddziału STP w Poznaniu, były prezes Zarządu Głównego STP. Jako tłumacz konferencyjny pracował w Polsce i za granicą – w wielu krajach Europy, Azji, Afryki i Ameryki Północnej, tłumacząc podczas licznych znaczących wydarzeń międzynarodowych dla różnych organizacji i instytucji, m. in. dla Banku Światowego, FIFA i UEFA, a także dla czołowych producentów z branży motoryzacyjnej, takich jak Mercedes-Benz, Volkswagen, Škoda i Fiat. Tłumaczył również podczas licznych kongresów medycznych. W swojej karierze tłumaczył wystąpienia wielu wybitnych osobistości życia publicznego, w tym papieży Jana Pawła II i Benedykta XVI, królowej brytyjskiej Elżbiety II i księcia Filipa, prezydentów RP Lecha Wałęsy, Aleksandra Kwaśniewskiego, Bronisława Komorowskiego i Andrzeja Dudy, a także prezydentów USA George'a H.W. Busha, Billa Clintona i George'a W. Busha oraz licznych prezydentów i premierów innych państw.

Kilka refleksji na temat dydaktyki tłumaczeniowej, prawdy i dobra

W rozważaniach o tłumaczeniu i zawodzie tłumacza napotykamy trudności wynikające z rozumienia podstawowych pojęć: w języku polskim, podobnie jak w większości języków słowiańskich, brak leksykalnego rozróżnienia między tłumaczeniem pisemnym i ustnym, podczas gdy w języku angielskim, niemieckim czy francuskim funkcjonują odrębne terminy (*translation* i *interpreting*, *Übersetzung* i *Dolmetschen*, *traduction* i *interprétation*). Rozróżnienie to porządkuje sposób myślenia o przekładzie i w pewnym sensie – nawet rynek tłumaczeń, a także odzwierciedla fakt, że tłumacz pisemny i konferencyjny wykonują zawody wymagające odmiennych predyspozycji i kompetencji. Zawodowi tłumacze doskonale to rozumieją, odbiorcy ich pracy – już nie zawsze.

Sytuacja ta przypomina naukę gry na skrzypcach – sama motywacja nie wystarczy, jeśli uczeń nie posiada odpowiedniego słuchu muzycznego. Podobnie jest z adeptami tłumaczenia: inne predyspozycje są potrzebne tłumaczowi pisemnemu, a inne – tłumaczowi konferencyjnemu. Tymczasem w kształceniu tłumaczy granica między obiema specjalizacjami bywa zacierana, co skłania do pytania, czy uczelnie wystarczająco uważnie wsłuchują się w głos doświadczonych praktyków.

Prowadzi to do kolejnych pytań: czym są prawda i dobro dla kształcących tłumaczy i dla samych tłumaczy oraz jak przekazywać je studentom? Jaką rolę odgrywają solidarność i współpraca organizacji zrzeszających tłumaczy? W czasach dynamicznych zmian warto przypomnieć maksymę Gajusza Sallustiusza, która we współczesnej *lingua franca* brzmi: „United we stand, divided we fall" – zgoda buduje, niezgoda rujnuje. Siłą naszego zawodu pozostaje współpraca.

MARCEL KNORN, M.A. – wykładowca akademicki, korektor językowy. Absolwent slawistyki, specjalności nauczania języka niemieckiego jako obcego oraz lingwistyki stosowanej (Uniwersytet w Greifswaldzie, Uniwersytet Wileński, Uniwersytet Talliński). Od 2021 roku w Poznaniu jako wykładowca gościnny w ramach programu Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD). Zajmuje się zastosowaniem sztucznej inteligencji w nauczaniu języków obcych; ukończył liczne szkolenia dokształcające w tym zakresie, np. posiada certyfikat TELC „Generative KI im Sprachunterricht" (Generatywna AI w nauce języków obcych). Członek *Niemieckiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej GAL*, *Związku Zawodowego Języka Niemieckiego jako Obcego FaDaF* oraz *Towarzystwa Polsko-Niemieckiego Meklemburgia-Pomorze Przednie*. Jego główne zainteresowania naukowe obejmują AI Literacy w kształceniu językowym, nauczanie wymowy i pisowni niemieckiej, socjolingwistykę, lingwistykę dyskursu oraz języki regionu Morza Bałtyckiego.

„Używam AI, ale jej nie ufam" – postawy studenckie w nauce języków obcych: wyniki badania ankietowego

Prezentacja przedstawia wyniki krótkiego badania ankietowego „Sztuczna inteligencja a studia językowe", przeprowadzonego wśród 75 osób studiujących język niemiecki na Wydziale Neofilologii UAM (III, IV i V rok) na kierunku filologia germańska i lingwistyka stosowana, które rozpoczęły studia jeszcze przed przełomem, jaki przyniosły chatboty generatywnej AI. Celem badania było uchwycenie postaw studentek i studentów wobec wykorzystania AI w nauce języków obcych oraz jej przewidywanego wpływu na rynek pracy.
Wyniki pokazują powszechną znajomość AI wśród badanych, aczkolwiek niejednoznaczne podejście do korzystania z niej: narzędzia AI są używane przez wszystkich respondentów, jednak towarzyszy temu wyraźna nieufność wobec ich rzetelności oraz obawa przed utratą umiejętności i uzależnieniem. Widoczne są też różnice między specjalnościami, szczególnie w postrzeganiu wpływu AI na przyszłą pracę. Wnioski, poparte kilkoma punktowymi obserwacjami z praktyki, wskazują na potrzebę świadomego włączenia AI do programu studiów tłumaczeniowych oraz na oczekiwanie badanych, że kadra dydaktyczna oraz studenci i studentki wypracują wspólne podejście do stosowania AI w toku studiów uniwersyteckich.

NIEDZIELA, 11 października 2026 r.
WARSZTATY TOWARZYSZĄCE (stacjonarne)

dr MARTA MAMET-MICHALKIEWICZ, prof. UŚ – tłumacz przysięgły języka angielskiego od 2004 roku, ekspert w dziedzinie przekładu z wieloletnim doświadczeniem w tłumaczeniach pisemnych i ustnych. Prezes Górnośląskiego Koła Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS. Specjalizuje się w przekładzie specjalistycznym, przekładzie tekstów kultury, content writingu, SEO, lokalizacji, transkreacji oraz w wykorzystaniu AI w pracy

tłumacza. Łączy praktykę zawodową z działalnością naukową i dydaktyczną, koncentrując się na przekładzie jako zjawisku kulturowym, komunikacji międzykulturowej oraz wpływie nowych technologii na współczesny rynek tłumaczeniowy. Prowadzi wykłady, szkolenia i warsztaty dla studentów oraz przedstawicieli różnych środowisk zawodowych. Jest prelegentką krajowych i międzynarodowych konferencji poświęconych przekładowi, komunikacji, edukacji oraz sztucznej inteligencji, podczas których porusza temat przyszłości zawodu tłumacza, kompetencji przyszłości i odpowiedzialnego wykorzystania AI. Autorka i redaktorka książek oraz artykułów naukowych.

AI Playbook: praktyczne strategie wykorzystania AI w pracy tłumacza

Sztuczna inteligencja staje się integralnym elementem współczesnego środowiska pracy tłumacza. Wraz z nowymi możliwościami pojawia się jednak pytanie nie tyle o same narzędzia, ile o to, jak świadomie, efektywnie i odpowiedzialnie z nich korzystać. Podczas szkolenia uczestnicy poznają praktyczne strategie wykorzystania AI w codziennej pracy zawodowej. Punktem wyjścia będzie koncepcja **AI Playbooku tłumacza** – zestawu sprawdzonych rozwiązań wspierających nie tylko proces tłumaczenia, lecz także komunikację z klientami, organizację pracy, rozwój zawodowy oraz budowanie profesjonalnej widoczności. Spotkanie koncentruje się na realnych zastosowaniach AI w pracy tłumacza: od researchu, terminologii i kontroli jakości tekstu po tworzenie treści, przygotowywanie materiałów dydaktycznych oraz usprawnianie codziennych procesów pracy. Szczególna uwaga zostanie poświęcona ograniczeniom narzędzi AI, ochronie danych, odpowiedzialności zawodowej oraz zachowaniu wysokich standardów jakości. Celem szkolenia jest pokazanie AI nie jako celu samego w sobie, lecz jako świadomie wykorzystywanego wsparcia pracy tłumacza – narzędzia, które pozwala pracować efektywniej i bardziej strategicznie.

---

mgr JAROSŁAW DERDA – pracownik Politechniki Poznańskiej, zajmuje się praktycznym wykorzystaniem sztucznej inteligencji i narzędzi cyfrowych. Interesuje go nie tylko to, co AI potrafi, ale przede wszystkim to, jak można ją sensownie wykorzystać w codziennej pracy, twórczości i promocji własnych usług. Prowadzi warsztaty, na których rozbraja nowe technologie z nadmiaru żargonu i pokazuje je jako konkretne, użyteczne narzędzia. Zajmuje się m. in. AI, przetwarzaniem języka naturalnego, automatyzacją pracy z tekstem i projektowaniem treści online. Stawia na praktykę, prosty język, krytyczne myślenie i efekty, które można zastosować od razu. Najbardziej interesują go te zastosowania technologii, które oszczędzają czas i pozwalają szybciej zrobić coś sensownego.

Zaznacz swoją obecność w sieci z pomocą AI

Warsztaty pokażą, jak wykorzystać narzędzia AI do szybkiego tworzenia materiałów potrzebnych do budowania widoczności w Internecie: prostej strony internetowej, ofert, krótkiego bio oraz treści do mediów społecznościowych, takich jak Instagram czy X. Ponadto skupimy się na tym, jak rozmawiać z AI, pisać skuteczne prompty, poprawiać wygenerowane treści oraz unikać generycznego, sztucznego tonu. Uczestnicy zobaczą, jak z pomocą AI przejść od ogólnego pomysłu do gotowego szkicu strony: jej struktury, tekstów, sekcji usług, FAQ, wezwań do działania oraz komunikatów dopasowanych do konkretnej grupy odbiorców. Pokażemy także, jak generować pomysły na posty, karuzele, krótkie treści promocyjne i grafiki, które można dalej rozwijać i dostosowywać do własnych potrzeb.

Informacje organizacyjno-techniczne

Warsztaty są przeznaczone maksymalnie dla 30 osób i mają charakter praktyczny, dlatego uczestnicy, którzy chcą aktywnie wykonywać ćwiczenia, powinni zabrać ze sobą własny laptop z dostępem do Internetu i założyć wcześniej bezpłatne konto w ChatGPT i Canvie. Nie jest to jednak obowiązkowe – osoby bez kont będą mogły śledzić proces pracy na przykładach prezentowanych podczas warsztatów.

Warto przygotować krótkie materiały, które mogą posłużyć jako punkt wyjścia do ćwiczeń: opis swojej działalności, listę usług, krótkie bio, informacje o grupie odbiorców, przykładowe teksty ze strony internetowej lub mediów społecznościowych, a także pomysły na treści, które uczestnik chciałby publikować online. Nie należy przynosić materiałów poufnych, tekstów klientów ani dokumentów objętych tajemnicą zawodową. Do ćwiczeń wystarczą przykładowe, ogólne lub wcześniej zanonimizowane informacje.

XL WARSZTATY PRZEKŁADU SPECJALISTYCZNEGO
12-16 października 2026 (online)

PONIEDZIAŁEK, 12 października 2026 r.
SEKCJA ANGIELSKA

mgr JAGODA RATAJCZAK – bionota zob. SOBOTA, SESJA PLENARNA

Between accuracy and clarity: Explaining American criminal law to a general audience

Translating concepts of American criminal law for non-specialist audiences without compromising legal accuracy or comprehensibility constitutes a recurrent challenge in legal communication. Legal terminology often requires simplification when addressed to lay audiences. We will explore strategies for rendering selected U.S. criminal law concepts in accessible language while preserving essential precision.

Particular attention will be given to popular media–television series, films, true-crime productions, and news reports–as channels through which general audiences are exposed to criminal law concepts. As they are frequently introduced outside formal legal contexts, their translation require care to ensure both comprehensibility and legal accuracy. We will thus consider how legal translators can bridge the gap between professional legal discourse and public understanding.

---

dr ANNA SETKOWICZ-RYSZKA – tłumaczka jęz. angielskiego od 1997 roku (uprawnienia tłumacza przysięgłego od 2004 roku), dydaktyczka przekładu prawnego, korektorka i tłumaczka tekstów naukowych o prawie. Absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, studiów prawa angielskiego i unijnego (UW & Cambridge University), kursu Research Methods in Translation and Interpreting Studies na Uniwersytecie Genewskim. W 2026 roku obroniła rozprawę doktorską pt. *Post-editing of machine translation output in the training of legal translators. Comparing translation processes and products before and after a period of post-editing tasks* na Uniwersytecie Łódzkim. Autorka kilkunastu artykułów naukowych z zakresu przekładoznawstwa. Prowadzi bądź prowadziła zajęcia na Uniwersytecie Warszawskim, Łódzkim, w PT TEPIS i Textem, a także Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie. Członkini PT TEPIS, International Legal English Trainers Academy i European Society for Translation Studies. Zainteresowania badawcze: przekład prawny, dydaktyka przekładu prawnego, prosty język prawa, język angielski jako lingua franca tekstów naukowych.

Różnice w ocenie tłumaczeń na jęz. polski postanowień umów z obszaru common law, dokonanej przez tłumaczy i prawników

Przekład prawny uważa się za szczególne wyzwanie dla tłumaczy, m. in. ze względu na różnice między pojęciami z różnych systemów prawnych i różne sposobami pisania tekstów prawnych. Jedną z umiejętności pożądanych u tłumaczy prawnych jest patrzenie na teksty w sposób podobny do prawników, dlatego włączenie ich w proces szkolenia tłumaczy wydaje się wskazane. W prelekcji przedstawiono rozbieżne wyniki oceny niektórych rozwiązań pochodzących z tłumaczeń umów wykonanych przez adeptów zawodu. Prawnicy wydają się znacznie bardziej tolerancyjni wobec dosłownych tłumaczeń umów *common law* na język polski. Jednak w przypadku dużych różnic między systemami mogą odrzucać poprawne rozwiązania nieopatrzone wyjaśnieniem. Co ważne, prawnicy dostrzegają zmiany zakresu postanowień, które czasami umykają uwadze tłumaczy, oraz zauważają potencjalnie mylące terminy używane w języku ogólnym i specjalistycznym.

Przykłady rozbieżności w ocenie oraz analiza informacji zwrotnej mogą uświadomić słuchaczom, jak prawnicy postrzegają umowy. Jest to cenne, zważywszy na to, że tłumacze rzadko otrzymują informacje zwrotne od prawników jako klientów.

IAN OSTROWSKI, M.A. (Cantab.) is a scrivener notary in London and a leading educator of prospective and practising notaries in England and Wales and other common-law jurisdictions. Iain also lectures in civil-law jurisdictions on cross-border notarial practice and private-international-law rules that are relevant to the production and recognition of notarial acts. Iain acts as a consultant to De Pinna Notaries, the largest firm of notaries in the UK, as Examinations Officer of the Worshipful Company of Scriveners of the City of London, Course Director of the Notarial Professional Course in Dublin, Ireland, and as a member of the Advisory Board of the Master of the Faculties. Iain has over 25 years of experience dealing with multi-lingual and multi-jurisdictional notarial instructions. A graduate of the University of Cambridge and recipient of the "Pro NotariisHungariae" award from the Hungarian National Notarial Chamber, an award recognising Iain's professional activity in support and in advancement of the functioning of the Hungarian civil-law notariat, Iain is uniquely placed to explain how the English language of notarial practice has been formed and how it may be correctly translated when dealing with notarial acts from common-law jurisdictions.

The language of anti-money laundering, countering the financing of terrorism, and international financial sanctions

This presentation will look at the key vocabulary in English in respect of anti-money laundering, countering the financing of terrorism, and international financial sanctions in the UK, with suggestions of how to translate key terms and phrases into Polish.

The origins of money laundering will be presented as the historical backdrop to current developments and techniques, including cryptocurrencies. Specific concepts such as Politically Exposed Persons, State Owned Enterprises, High Risk Third Countries, and Ultimate Beneficial Owners will be explained in detail. Criminal schemes for financing of terrorism and proliferation financing will also be examined and the key vocabulary identified and matched to Polish equivalents.
International Financial Sanctions imposed by the United Nations, the USA, the European Union, and by the United Kingdom government (independently of the EU after Brexit) have generated specific phrases and acronyms that will be explained in English and set against corresponding passages in Polish.

SEKCJA CZESKA

KATEŘINA EŠNEROVÁ – czynna tłumaczka konferencyjna pracująca w językach czeskim i angielskim. Działa jako freelancerka na rynku czeskim oraz jest akredytowaną tłumaczką ustną Unii Europejskiej. Od jedenastu lat wykłada w Instytucie Translatoryki Uniwersytetu Karola w Pradze. Kształci studentów w zakresie tłumaczenia konsekutywnego i symultanicznego, kładąc szczególny nacisk na przekazywanie praktycznych umiejętności i narzędzi przydatnych w pracy zawodowej. Czerpie satysfakcję z obserwowania postępów swoich studentów, którzy stają się w pełni wykwalifikowanymi tłumaczami ustnymi, a z czasem również cenionymi współpracownikami.

Tlumočení v éře AI: Jak jsou na tom stroje a co na to lidé?
Zatímco strojový překlad je již etablovanou technologií, strojové tlumočení o sobě začalo dávat vědět až relativně nedávno. Proč je pro stroje těžší tlumočit, než překládat? Jak strojové tlumočení funguje a v čem se liší od lidského tlumočnického procesu? Na to vám odpoví tato prezentace, v níž nebudou chybět ani ukázky strojového „tlumočení“ a řeč přijde i na to, proč v případě strojů stále ještě často hovoříme o „tlumočení“ v uvozovkách.

KAROLINA MAJ, MBA – trener biznesu, Dyrektor ds. Rozwoju Klienta, doświadczony trener i ekspert w dziedzinie zarządzania, marketingu internetowego, budowania partnerskich relacji oraz komunikacji biznesowej. Absolwentka Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu (MBA), Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu (zarządzanie i psychologia) oraz Akademii Górnośląskiej w Katowicach (socjologia). Posiada ponad 20-letnie doświadczenie zawodowe, w tym współpracę z firmami takimi jak Google, Jetix, 4funTV i VIVA Polska. Współtworzyła i zarządzała programami rozwojowymi dla MŚP i NGO – „Firmy Jutra – Program Google i PFR", „Internetowe Rewolucje", „Google dla NGO", prowadząc w międzyczasie ponad 300 szkoleń i niemal 1000 konsultacji B2B. Wykłada content marketing i copywiriting na Akademii Górnośląskiej. Aktualnie współtworzy firmę szkoleniową Spark Flow Pro.

„Masz za drogo" – psychologia ceny w zawodach eksperckich – o tym, jak tłumacze przysięgli myślą (i mogą myśleć inaczej) o wycenie swojej pracy.

Tłumacze przysięgli to jedna z grup zawodowych, które systematycznie zaniżają ceny w stosunku do ponoszonej odpowiedzialności prawnej. Ta prelekcja nie jest o stawkach – jest o tym, że cena to komunikat. Uczestnicy poznają mechanizmy psychologiczne, przez które podwyżka stawki często przyciąga lepszych klientów zamiast ich odstraszać, jak reagować na „masz za drogo" bez nerwowego tłumaczenia się i jak wyceniać nie czas, lecz wartość. Uczestnicy wychodzą z prelekcji z innym myśleniem o pieniądzach – gotowi do działania, nie do analizy.

WTOREK, 13 października 2026 r.
SEKCJA WŁOSKA

dr JOANNA BARTKOWIAK – filolog, italianistka, doktor nauk humanistycznych, jednocześnie architekt wnętrz. Absolwentka Wydziału Architektury Wnętrz i Wzornictwa na ASP w Poznaniu, laureatka stypendium Ministra Kultury i Sztuki, a także absolwentka filologii włoskiej na UAM (studia zwieńczone doktoratem w zakresie literaturoznawstwa). Od lat związana z Università degli Studi di Catania, w 2018 odbyła staż jako asystentka prof. Vittorio Fiore na SDS di Siracusa in Architettura e Patrimonio culturale, w latach 2022-2023 prowadziła zajęcia z języka polskiego na Wydziale Nauk Humanistycznych UniCT. Współautorka opracowania *U Cussu. Luoghi e racconti identitari del quartiere Antico Corso di Catania*. Założycielka studia projektowego AKA design, od 25 lat czynny architekt wnętrz, obecnie mieszka i pracuje jako projektantka na Sycylii.

Między architekturą a językiem. Budownictwo mieszkaniowe w Polsce i we Włoszech w perspektywie terminologii technicznej i translacji specjalistycznej

Proponowane warsztaty składać się będą z dwóch części. Pierwsza, krótsza część będzie poświęcona różnicom w terminologii stosowanej do opisu przestrzeni mieszkalnych w Polsce

i we Włoszech, wykorzystywanej między innymi w aktach notarialnych. Wprowadzenie do zagadnienia różnic pojęciowych pozwoli ukazać źródła trudności, z jakimi mierzy się tłumacz w poszukiwaniu adekwatnych terminów technicznych, które w obu kulturach mogą być odmiennie rozumiane. Część teoretyczna zakończy się krótką dyskusją.
Druga część warsztatów obejmie analizę dokumentacji architektury mieszkaniowej na przykładach włoskich zestawionych z projektami polskimi. Będzie ona miała charakter praktyczny. Uczestnicy, korzystając z przygotowanych materiałów oraz polskiego projektu referencyjnego, podejmą próbę tłumaczenia wybranych elementów dokumentacji architektonicznej (rzutów, przekrojów oraz opisów technicznych) z języka włoskiego na język polski.

---

pr. dr ROBERTO PRIVITERA – prawnik, radca prawny, ukończył z wyróżnieniem Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Warszawskiego oraz Wydział Prawa Università degli Studi di Catania. Kierownik Szkoły Prawa Włoskiego i Europejskiego UW. Specjalizuje się w prawie gospodarczym (prawo spółek, kontrakty), prawie rodzinnym oraz w międzynarodowych postępowaniach sądowych. W ramach Kancelarii Privitera & Partners prowadzi stałą obsługę klientów włoskojęzycznych. Wykładał prawo na studiach podyplomowych IPSKT w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW. Od blisko dwóch dekad jest stałym współpracownikiem sekcji włoskiej PT TEPIS: prelegentem dorocznej konferencji stowarzyszenia, prowadzącym szkolenia z zakresu prawa włoskiego i włoskiego języka prawniczego (m. in. jako prowadzący intensywny kurs tłumaczeń prawniczych w latach 2017-2019, kurs prawa włoskiego dla tłumaczy w latach 2020-2022 i 2023-2026 oraz liczne repetytoria i warsztaty dla tłumaczy).

Postępowanie przed organami sądownictwa podatkowego we Włoszech

W części teoretycznej przedstawione zostaną regulacje dotyczące włoskiego sądownictwa podatkowego (*giustizia tributaria*), zasady postępowania przed jego organami oraz najważniejsze zmiany wynikające z reformy wprowadzonej w 2022 r. Omówione zostaną również podstawowe pojęcia i instytucje właściwe dla włoskiej procedury sądowopodatkowej, ze szczególnym uwzględnieniem jej odmienności względem postępowania sądowoadministracyjnego w sprawach podatkowych w Polsce. W części praktycznej uczestnicy warsztatów przetłumaczą na język polski wybrane dokumenty pochodzące z postępowania przed włoskim organem sądownictwa podatkowego.

SEKCJA UKRAIŃSKA

mgr ANTON DRON – biegły sądowy z zakresu informatyki śledczej, tłumacz języka ukraińskiego, rosyjskiego i chińskiego. Absolwent sinologii i stosunków międzynarodowych na UAM oraz studiów podyplomowych z zakresu cyberbezpieczeństwa i informatyki śledczej na Uczelni Łazarskiego w Warszawie. Posiada kwalifikacje audytora wiodącego ISO/IEC 27001 systemów zarządzania bezpieczeństwem informacji. Prowadzi szkolenia z zakresu świadomości cyberbezpieczeństwa i higieny cyfrowej. Współpracuje z organami ścigania przy analizie cyfrowych materiałów dowodowych oraz specjalistycznych tłumaczeniach danych wielojęzycznych. Wykorzystując w codziennej pracy metody oparte na analizie otwartych źródeł informacji (*Open Source Intelligence*), łączy kompetencje językowe z wiedzą z dziedziny *cyber awareness* oraz informatyki śledczej.

Każdy język zostawia ślady. Wykorzystanie kompetencji językowych w OSINT i informatyce śledczej

Wystąpienie przedstawia rolę kompetencji językowych w procesie prowadzenia działań OSINT oraz analiz z zakresu informatyki śledczej. W środowisku cyfrowym informacje pozostawiają ślady nie tylko w postaci danych technicznych, lecz także języka, którym posługują się użytkownicy. Biegła znajomość języków obcych umożliwia skuteczniejsze wyszukiwanie informacji, precyzyjną identyfikację źródeł oraz właściwą interpretację treści publikowanych w różnych kręgach kulturowych. Podczas prezentacji omówione zostaną praktyczne przykłady wykorzystania kompetencji językowych w analizie otwartych źródeł oraz zabezpieczaniu i interpretacji materiału cyfrowego. Uczestnicy dowiedzą się również, w jaki sposób wiedza językowa wspiera pracę biegłego sądowego oraz specjalisty ds. informatyki śledczej. Wystąpienie udowodni, że połączenie kompetencji językowych, analitycznych i technicznych diametralnie zwiększa skuteczność działań w obszarze zwalczania przestępczości w świecie zarówno fizycznym, jaki i cyfrowym.

---

dr MAJA WERBENIEC-MICHALAK – tłumacz przysięgły języka ukraińskiego i rosyjskiego, absolwentka Instytutu Rusycystyki Uniwersytetu Warszawskiego i Instytutu Filologii Kijowskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Tarasa Szewczenki. Specjalizuje się w ukraińskiej terminologii prawnej i prawniczej – doktor nauk humanistycznych na podstawie rozprawy doktorskiej *Terminologia prawna i prawnicza w języku ukraińskim: historia kształtowa¬nia się i funkcjonowanie*. W zawodzie tłumacza od 2000 roku. Posiada doświadczenie w pracy nauczyciela akademickiego, lektora, redaktora i egzaminatora. Od roku 2016 jest członkiem zwyczajnym PT TEPIS.

Warunkowe zawieszenie i warunkowe skazanie a warunkowe umorzenie: wybrane aspekty prawno-terminologiczne w parze polski-ukraiński

W ramach spotkania przyjrzymy się takim instytucjom probacyjnym jak warunkowe zawieszenie wykonania kary i warunkowe umorzenie postępowania w dwóch różnych systemach prawnych. W oparciu o ewolucję tych systemów przeanalizujemy zmiany zakresu pojęciowego ukraińskich terminów – od postradzieckiego умовне засудження do współczesnego звільнення з випробуванням. Szczególną uwagę zwrócimy na rozdźwięk między nazewnictwem kodeksowym a żargonem prawniczym, uwzględniając przy tym kontekst języka rosyjskiego. Omówimy również niektóre aspekty rozwoju nowoczesnej ukraińskiej probacji. Uczestnicy dowiedzą się, jak unikać zwodniczych kalk językowych i prawidłowo tłumaczyć status prawny sprawcy. Całość zwieńczy praktyczny glosariusz terminologiczny.

---

mgr DOROTA PAWAŁOWSKA – członek nadzwyczajny PT TEPIS od 2006 r., absolwentka studiów magisterskich na kierunku filologia rosyjsko-ukraińska UAM. Specjalizuje się w tłumaczeniu tekstów prawniczych, publicystycznych, literackich. W 2022 roku została laureatką konkursu tłumaczeniowego *Poznań na językach* organizowanego przez UAM w kategorii tłumaczenie na język ukraiński. Nagrodzone przez kapitułę konkursową tłumaczenia obejmowały fragment prozy o poznańskich *fyrtlach*, czyli w tłumaczeniu z gwary poznańskiej dzielnicach miasta oraz przekład wiersza wybitnego poety i tłumacza – Stanisława Barańczaka. Tłumacz specjalistyczny języka rosyjskiego i ukraińskiego z 20-letnim doświadczeniem, licencjonowany pośrednik w obrocie nieruchomościami.

Pułapki w tłumaczeniu aktów notarialnych i umów sprzedaży nieruchomości (PL–UA)

Celem warsztatów jest identyfikacja i analiza najbardziej newralgicznych pułapek w tłumaczeniu polsko-ukraińskich dokumentów dotyczących obrotu nieruchomościami oraz poszukiwanie strategii translatorycznych, które je neutralizują. Uczestnicy wezmą pod lupę wyzwania kryjące się w oficjalnej dokumentacji transakcyjnej, wynikające głównie ze zderzenia odmiennych systemów prawnych w obszarze prawa rzeczowego oraz rozbieżności pojęciowych. Warsztaty będą miały praktyczną formułę cases sudies opartą na analizie autentycznych dokumentów – aktów notarialnych i umów kupna-sprzedaży. Uczestnicy wezmą udział w moderowanej dyskusji, zlokalizują ewentualne błędy w gotowych tłumaczeniach oraz zaproponują najlepsze rozwiązania przekładowe. W efekcie końcowym powstanie polsko-ukraiński glosariusz terminologii dokumentacji kupna-sprzedaży, uwzględniający jej najczęstsze pułapki.

---

dr IHOR YATSENKO – adwokat, doktor prawa, doktor politologii, profesor uczelni KUN (Kijowski Uniwersytet Narodowy imienia Tarasa Szewczenki). Absolwent Wydziału Prawa KUN (1989). W latach 2004-2019 pracował w Polsce m.in. jako doradca w kancelarii prawnej „Leśniodorski, Ślusarek i wspólnicy", dyrektor ds. prawnych w ISD Polska Sp. z o.o., wiceprezes Stoczni Gdańsk S.A., wykładał na studiach wschodnich w Studium Europy Wschodniej Uniwersytetu Warszawskiego. Jest autorem i współautorem ok. 60 publikacji naukowych, między innymi z zakresu prawa karnego, ustrojowego i gospodarczego oraz komparatystyki prawniczej, a także słowników specjalistycznych, takich jak: *Ukraińsko-polski, polsko-ukraiński słownik terminologiczny (prawo, ekonomia, finanse, handel)*, 2004, 2016; *Polsko-ukraińsko-rosyjski słownik terminologii prawniczej*, 2007; *Wielki ukraińsko-polski, polsko-ukraiński słownik terminologii prawniczej, 105 tys. wyrazów*, 2026.

Wybrane problemy polsko-ukraińskiego i ukraińsko-polskiego tłumaczenia terminologii prawnokarnej z zakresu części ogólnej polskiego i ukraińskiego prawa karnego materialnego

Wykład będzie poświęcony polskiej oraz ukraińskiej terminologii prawnokarnej z zakresu części ogólnej polskiego i ukraińskiego prawa karnego materialnego. Przeanalizowane zostaną poszczególne instytucje oraz pojęcia prawnokarne nieposiadające odpowiedników w polskim i ukraińskim prawie karnym, a także problemy pojawiające się przy ich tłumaczeniu wraz z propozycjami ich rozwiązania. Dotyczy to m.in. nazewnictwa rodzajów kar i środków karnych, a także takich pojęć jak: *nawiązka*, *przepadek*, *zatarcie skazania*, *karalność*, *karygodność*, судимість, погашення судимості, зняття судимості, звільнення від кримінальної відповідальності, конфіскація, спеціальна конфіскація. Przedstawione zostaną alternatywne propozycje ich przetłumaczenia. Prelegent zaprezentuje swoją ostatnią książkę, pt. *Zarys ukraińskiego prawa karnego materialnego. Część ogólna*, która zawiera nie tylko dość szczegółowy zarys części ogólnej ukraińskiego prawa karnego, lecz również autorskie tłumaczenie na język polski tej części ukraińskiego kodeksu karnego oraz polsko-ukraiński i ukraińsko-polski słownik terminologii karnoprawnej części ogólnej ukraińskiego prawa karnego.

ŚRODA, 14 października 2026 r.
SEKCJA HISZPAŃSKA

dr KATARZYNA POPEK-BERNAT – tłumacz przysięgły języka hiszpańskiego, doktor nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa, adiunkt w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich Uniwersytetu Warszawskiego i wieloletni współpracownik Interdyscyplinarnego Podyplomowego Studium Kształcenia Tłumaczy ILS UW oraz Katedry Iberystyki Uniwersytetu SWPS. Ma na swoim koncie kilkadziesiąt publikacji naukowych z zakresu

językoznawstwa i translatoryki. Specjalizuje się w przekładzie pisemnym, m. in. tekstów z dziedziny prawa, finansów i handlu, wykonując zlecenia dla klientów prywatnych, instytucjonalnych, biznesowych oraz na rzecz organów wymiaru sprawiedliwości. Praktykę tłumaczeniową łączy z badaniami naukowymi nad zróżnicowaniem geolektalnym i międzygatunkowym hiszpańszczyzny prawnej i prawniczej oraz wykorzystaniem nowych technologii w przekładzie specjalistycznym. Od kilkunastu lat prowadzi zajęcia dydaktyczne z językoznawstwa i przekładu specjalistycznego w parze językowej hiszpański-polski.

Asignaturas czy materias, calificaciones czy notas? Problemy terminologiczne (i nie tylko) w tłumaczeniu świadectw szkolnych na język hiszpański

Wystąpienie poświęcone będzie praktycznym problemom związanym z tłumaczeniem polskich świadectw szkolnych na język hiszpański, ze szczególnym uwzględnieniem różnic terminologicznych i formalnych między dokumentami funkcjonującymi w polskim i hiszpańskim systemie edukacji. Analizie poddane zostaną wybrane fragmenty polskich dokumentów szkolnych celem wskazania elementów stanowiących szczególne wyzwanie translatorskie, takich jak nazwy dokumentów, typów szkół i etapów kształcenia, skale ocen, nazwy przedmiotów czy informacje dodatkowe umieszczane na świadectwach. Szczególny nacisk zostanie położony na poszukiwanie funkcjonalnych i formalnych ekwiwalentów w realiach hiszpańskiego systemu edukacji oraz na ocenę, kiedy warto zachować dosłowność, a kiedy konieczne jest objaśnienie lub rozwiązanie opisowe.

Omówione zostaną również zalecenia PT TEPIS i APTIJ oraz rekomendacje i praktyki wybranych instytucji zajmujących się dokumentami szkolnymi w obiegu międzynarodowym.

---

dr MARTA KATARZYNA KACPRZAK – tłumaczka języka hiszpańskiego oraz wykładowczyni akademicka w Instytucie Studiów Iberyjskich i Iberoamerykańskich na Wydziale Neofilologii Uniwersytetu Warszawskiego. Jako pracownik badawczo-dydaktyczny z łączy pracę naukową z praktyką zawodową. Od kilku lat, poza obsługą sektora prywatnego, realizuje zlecenia dla organów wymiaru sprawiedliwości, stale współpracując z sądami, policją oraz Strażą Graniczną. Oprócz problematyki tłumaczeń specjalistycznych i poświadczonych, swoje zainteresowania naukowe koncentruje wokół przekładu kulturowego, badając wpływ różnic międzykulturowych na proces translacji.

W pułapce biurokracji: Wyzwania terminologiczne w tłumaczeniu pism Straży Granicznej

Przedmiotem wystąpienia jest analiza wyzwań terminologicznych, z jakimi mierzą się tłumacze w zderzeniu z polską machiną biurokratyczną. Analizie poddane zostaną autentyczne pisma procesowe tłumaczone na język hiszpański na zlecenie polskiej Straży Granicznej, w tym: postanowienie o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego, postanowienie o przedstawieniu zarzutów oraz jego uzasadnienie. Prelegentka skupi się na asymetrii pojęciowej między

systemami prawnymi oraz specyfice procedur granicznych. Celem prezentacji jest wskazanie pułapek translatorskich w tekstach urzędowych i wypracowanie funkcjonalnych ekwiwalentów, przy uwzględnieniu praktycznego wsparcia tłumaczy obsługujących organy ścigania.

---

dr MARTA WICHEREK – doktor nauk humanistycznych w dyscyplinie językoznawstwo; absolwentka Szkoły Prawa Hiszpańskiego; tłumaczka przysięgła języka hiszpańskiego. Obecnie pracuje na stanowisku adiunkta w Instytucie Filologii Romańskiej Uniwersytetu Jagiellońskiego, prowadzi również zajęcia w Katedrze Przekładoznawstwa UJ (studia podyplomowe dla tłumaczy przysięgłych i środowiskowych).Jest członkiem dwóch grup badawczych: «LinFunEs» działającej na Uniwersytecie w Oviedo, zajmującej się lingwistyką funkcjonalną języka hiszpańskiego, oraz «PRAGMAE», założonej przez badaczy z UAM, której celem jest promowanie badań dotyczących lingwistyki kontrastywnej i pragmatyki języka hiszpańskiego. Autorka 30 artykułów naukowych z zakresu językoznawstwa, dydaktyki języka hiszpańskiego oraz przekładoznawstwa; redaktorka dwóch monografii językoznawczych. Od ponad 20 lat wykonuje tłumaczenia uwierzytelnione, specjalizuje się w tłumaczeniach tekstów prawniczych i ekonomicznych.

Equivalencia terminológica en la traducción jurídica: el caso de la traducción al polaco del Libro IV del Código Civil español

La intervención aborda el concepto de equivalencia en traductología y su aplicación en la traducción jurídica. Se presentarán distintos enfoques teóricos de la equivalencia y se evaluará su utilidad en la traducción de textos normativos. El análisis se complementará con un estudio de caso basado en un fragmento del Código Civil español y su traducción al polaco. Se examinarán unidades terminológicas y estructuras sintácticas que generan dificultades debido a diferencias entre sistemas jurídicos. La atención se centrará en la tensión entre fidelidad formal y adecuación funcional de la traducción. Las conclusiones destacan el carácter relativo de la equivalencia y la importancia de las competencias lingüísticas y jurídicas del traductor.

---

lic. NURIA HERNÁNDEZ CEBRIÁN – traductora-intérprete por oposición de la Administración de Justicia. Es licenciada en Derecho y premio extraordinario del máster de Traducción Institucional de la Universidad de Alicante. Es asimismo funcionaria de la Administración de Justicia en excedencia. Sus lenguas de trabajo son el francés y el inglés, hacia y desde el español. Ha impartido en diversas ocasiones cursos de formación jurídica dirigidos a traductores e intérpretes organizados por APTIJ y otras entidades, tanto en el ámbito del Ministerio de Justicia como en el marco de las actividades de la asociación. Es coautora de distintos artículos sobre cuestiones jurídicas relativas a la traducción e interpretación judicial.

El nuevo modelo de organización de la justicia en España

En la charla se abordarán las principales modificaciones de la estructura organizativa de los órganos jurisdiccionales españoles y de la oficina judicial, llevadas a cabo a raíz de la entrada en vigor de la Ley Orgánica 1/2025, de 2 de enero, de medidas de eficiencia del Servicio Público de Justicia. Se hará referencia a la situación anterior a la nueva regulación para así comparar ambos escenarios y contextualizar las novedades de forma adecuada.

SEKCJA ROSYJSKA

mgr IRYNA RUZOVA – mgr prawa. Absolwentka Międzynarodowego Instytutu Stosunków Pracy i Stosunków Społecznych w Mińsku (Białoruś) (kierunek: prawo), studiów podyplomowych z zakresu administracji publicznej i samorządowej w Akademii Zarządzania w Mińsku oraz Studiów Podyplomowych dla Tłumaczy Przysięgłych w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego. Prawnik z ponad 15-letnim doświadczeniem legislacyjnym zdobytym w Ministerstwie Sprawiedliwości, Narodowym Banku oraz Narodowym Centrum Legislacji i Badań Prawnych Republiki Białorusi. Posiada bogate doświadczenie eksperckie w zakresie legislacji, opracowywania projektów aktów prawnych, sporządzania opinii prawnych, analizy regulacji prawnych oraz prowadzenia badań prawnoporównawczych. Jest autorką kilkudziesięciu artykułów z zakresu prawa, w tym komentarzy do aktów prawnych. Specjalizuje się w zagadnieniach prawa karnego i postępowania karnego, prawa administracyjnego i postępowania administracyjnego, postępowania cywilnego, prawa o adwokaturze, notariacie oraz ustroju sądów. Jej główne zainteresowania zawodowe obejmują analizę porównawczą systemów prawa Białorusi, Rosji i Polski oraz tłumaczenie prawnicze.

Postępowanie karne: różnice terminologiczne w prawie rosyjskim i białoruskim jako źródło problemów w pracy tłumacza

W wystąpieniu analizowane są różnice terminologiczne w rosyjskim i białoruskim postępowaniu karnym oraz ich wpływ na pracę tłumacza. Szczególną uwagę poświęcono terminom, które mimo pozornej ekwiwalencji mają odmienne znaczenie w obu systemach prawnych lub funkcjonują w odmiennych kontekstach normatywnych. Wskazano, że rozbieżności te wynikają z odmiennych tradycji legislacyjnych oraz utrwalonej praktyki stosowania prawa w rozpatrywanych państwach. Analiza oparta jest na wybranych przykładach terminologicznych i obejmuje także zestawienie z terminologią polskiego postępowania karnego, co pozwala na lepsze uchwycenie różnic systemowych i problemów przekładowych.

Celem wystąpienia jest zwrócenie uwagi na konieczność precyzyjnej analizy kontekstu prawnego oraz stosowania podejścia porównawczego w pracy tłumacza. Wnioski wskazują na potrzebę pogłębionej znajomości wszystkich trzech systemów prawa dla zapewnienia poprawności i spójności przekładu.

mgr IANA BERGER – prawniczka, tłumaczka przysięgła języka rosyjskiego, absolwentka studiów prawniczych i dodatkowego kierunki studiów „Tłumacz w komunikacji profesjonalnej" w języku angielskim na Wydziale Prawa Irkuckiego Uniwersytetu Państwowego (Rosja) oraz studiów prawniczych na Wydziale Prawa, Administracji i Ekonomii Uniwersytetu Wrocławskiego. Autorka publikacji z zakresu prawa cywilnego w językach polskim, rosyjskim oraz angielskim. Członkini PT TEPIS. W latach 2016-2017 prowadziła zajęcia z zakresu postępowania cywilnego, prawa handlowego, polityki społecznej i systemu ubezpieczeń społecznych na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Zielonogórskiego. W ramach współpracy międzynarodowej Uniwersytetu Zielonogórskiego z Petersburskim Uniwersytetem Państwowym występowała jako współorganizator i tłumacz cyklu wykładów „Szkoła rosyjskiego prawa prywatnego".

Postępowanie dowodowe w Polsce i Rosji w świetle analizy terminologicznej

Referat przedstawia analizę porównawczą terminologii prawnej i prawniczej w polskim i rosyjskim postępowaniu dowodowym pod kątem praktyki przekładu. Celem wystąpienia jest ukazanie, jak odmienne systemy prawne kształtują siatkę pojęciową w obu językach oraz jakie wyzwania niesie to dla tłumaczy. Na wybranych przykładach instytucji procesowych omówiona zostanie specyfika języka prawnego i prawniczego oraz kwestia precyzyjnego dopasowania terminologii. Rozważania skupią się na wykazaniu kluczowych różnic i podobieństw w rozumieniu pojęć z zakresu prawa procesowego. W trakcie prezentacji przybliżone zostaną teoretyczne i praktyczne aspekty poszukiwania właściwych ekwiwalentów terminologicznych, ze szczególnym uwzględnieniem pułapek translatorycznych wynikających z bliskości językowej oraz strukturalnej asymetrii obu systemów prawnych.

mgr DANUTA PRZEPIÓRKOWSKA – doświadczona tłumaczka konferencyjna i przysięgła j. angielskiego, rosyjskiego, a ostatnio również ukraińskiego. Tłumaczka zewnętrzna instytucji europejskich (2005–2023). Absolwentka Instytutu Lingwistyki Stosowanej (UW), University of Lancaster, Podyplomowych Studiów Menedżerskich (SGH) oraz Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Języka Ukraińskiego (UW). Studiowała, mieszkała i pracowała także poza Polską (Rosja, Wielka Brytania, USA, Niemcy). Od 2005 r. prowadzi zajęcia z tłumaczeń pisemnych specjalistycznych (prawo, finanse, UE) oraz ustnych (Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet SWPS, Uniwersytet Gdański), w tym zajęcia przygotowujące do egzaminu na tłumacza przysięgłego. Prowadziła kursy doskonalące dla tłumaczy w PT TEPIS i Stowarzyszeniu Tłumaczy Polskich, występowała z referatami na licznych konferencjach naukowych. Autorka kilku publikacji translatorycznych, ekspertka Ministerstwa Sprawiedliwości (2021–2022), członkini panelu eksperckiego ds. tłumaczeń Europejskiego Sondażu Społecznego (od 2015 r.).

Sztuczna inteligencja jako pomoc w przygotowaniach do egzaminu na tłumacza przysięgłego

W ostatnich kilku latach obserwujemy gwałtowny rozwój narzędzi sztucznej inteligencji, które stają się coraz powszechniej dostępne. Zjawisko to rodzi zarówno wielorakie zagrożenia, jak też jest źródłem nowych możliwości.

Wystąpienie będzie poświęcone omówieniu różnych sposobów wykorzystania narzędzi sztucznej inteligencji w przygotowaniach kandydatów do egzaminu na tłumacza przysięgłego (w części ustnej i pisemnej). Opierać się ono będzie na wieloletnim doświadczeniu dydaktycznym prelegentki oraz jej własnych przygotowaniach do egzaminu na tłumacza przysięgłego j. ukraińskiego w latach 2025–2026, zakończonych pomyślnym uzyskaniem uprawnień. Doświadczenia te zostaną przeniesione na przygotowania do egzaminu ministerialnego w zakresie języka rosyjskiego.

CZWARTEK, 15 października 2026 r.
SEKCJA NIEMIECKA

mgr BARBARA KACZMAREK – tłumaczka przysięgła języka niemieckiego, absolwentka filologii germańskiej, Szkoły Tłumaczy i Języków Obcych UAM, studiowała również na uniwersytetach w Dreźnie i Gießen. Pracowała na stanowisku tłumacza w kancelariach prawnych w Polsce i w Niemczech. Prowadzi szkolenia w zakresie specjalistycznego języka niemieckiego dla kancelarii prawnych, zarządów, wyższej kadry menadżerskiej, firm i instytucji. Wykładowca j. niemieckiego prawniczego w Okręgowej Izbie Radców Prawnych w Warszawie i Krajowej Izbie Radców Prawnych. Prezes Wielkopolskiego Koła PT TEPIS. Autorka bestsellerowego podręcznika *Deutsche Rechtssprache* wydanego przez C.H. Beck oraz przekładów polskich ustaw na j. niemiecki.

Ubezpieczający to nie Versicherer – najczęstsze błędy w tłumaczeniu pojęć ubezpieczeniowych (PL–DE)

Szkolenie poświęcone jest podstawowej terminologii ubezpieczeniowej w parze językowej polski–niemiecki, z perspektywy tłumacza przysięgłego. Punktem wyjścia będzie omówienie kluczowych pojęć, takich jak ubezpieczyciel, ubezpieczający, ubezpieczony czy uposażony, oraz ich właściwych odpowiedników w języku niemieckim. Szczególna uwaga zostanie zwrócona na najczęstsze błędy wynikające z mylenia ról stron stosunku ubezpieczeniowego. W drugiej części uczestnicy przeanalizują fragment polisy lub OWU, identyfikując typowe pułapki tłumaczeniowe. Celem szkolenia jest wypracowanie precyzyjnego i świadomego użycia terminologii ubezpieczeniowej w praktyce egzaminacyjnej i zawodowej.

dr MAGDALENA ŁOMZIK – adiunkt w Katedrze Językoznawstwa Niemieckiego Instytutu Neofilologii Uniwersytetu Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie oraz czynny tłumacz przysięgły języka niemieckiego. Prowadzi zajęcia z przekładu pisemnego i ustnego, korespondencji handlowej, praktycznej nauki języka niemieckiego oraz gramatyki opisowej języka niemieckiego. Jej zainteresowania naukowe związane są z tłumaczeniem nazw własnych, tłumaczeniem poświadczonym oraz przekładem tekstów medycznych. Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej, Krakowskiego Towarzystwa Popularyzowania Wiedzy o Języku TERTIUM, Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS oraz Polskiego Towarzystwa Komunikacji Medycznej. Jest autorką wielu artykułów na temat przekładu specjalistycznego oraz monografii „Strategie i techniki przekładu niemieckojęzycznych nazw placówek medycznych w tłumaczeniu poświadczonym" (2020). Jest absolwentka studiów podyplomowych „Studia Translatoryczne" (2010) oraz „Prawo medyczne i bioetyka" (2024).

Udział tłumaczy przysięgłych w badaniach prowadzonych przez Opiniodawcze Zespoły Sądowych Specjalistów (OZSS)

Szkolenie poświęcone będzie udziałowi tłumaczy przysięgłych w badaniach prowadzonych przez Opiniodawcze Zespoły Sądowych Specjalistów (OZSS), które przygotowują opinie na potrzeby postępowań sądowych, najczęściej w sprawach rodzinnych i opiekuńczych. Badania te obejmują rozmowy, obserwacje oraz diagnozę psychologiczną i pedagogiczną uczestników postępowania, a udział tłumacza jest niezbędny w sytuacjach, gdy osoby badane nie posługują się językiem polskim. W ramach szkolenia omówione zostaną praktyczne aspekty współpracy tłumacza z OZSS, w tym przygotowanie do realizacji zlecenia i rola tłumacza podczas badań. Przedstawione zostaną również problemy i wyzwania zidentyfikowane na podstawie ankiety przeprowadzonej wśród tłumaczy przysięgłych.

mgr SABINA BURSY – absolwentka Lingwistyki Stosowanej na UAM oraz studiów podyplomowych *Handel zagraniczny* na Uniwersytecie Ekonomicznym we Wrocławiu. W ramach programu Socrates Erasmus studiowała prawo i kulturoznawstwo na Uniwersytecie Europejskim Viadrina Frankfurt/Oder. Kierownik merytoryczny i twórca studiów podyplomowych, tłumaczka przysięgła języka niemieckiego, freelancerka, egzaminator certyfikowany ÖSD, lektorka, dydaktyk-praktyk, wykładowczyni akademicka, która pokochała nauczanie online oraz nowoczesne technologie. Prowadzi liczne szkolenia dla nauczycieli, tłumaczy. Nauczanie języka niemieckiego oraz wykonywanie tłumaczeń to pasja i przyjemność, którą realizuje już od ponad 23 lat, prowadząc działalność gospodarczą. Członkini PT TEPIS (wiceprezes w Dolnośląskim Kole PT TEPIS), ZZTP, PSNJN.

Tłumacz przysięgły języka niemieckiego na posterunku Policji w Polsce: od wezwania do fakturowania

Większość tłumaczy obawia się wezwań ze służb mundurowych. Dlaczego? Bo nikt na studiach nie uczy, jak zachować się w pokoju przesłuchań, jak okiełznać policyjny żargon, jak i czy tłumaczyć wulgaryzmy, dialekty (co w sytuacji jeśli tłumacz nie rozumie) itd. Porozmawiamy o: pracy podczas (pilnych) wezwań na policję, jak odmówić jeśli wymaga tego sytuacja, procedurach, specyficznym żargonie, stresie i trudnych emocjach podczas przesłuchań/zatrzymań, prawach i obowiązkach tłumacza, fakturowaniu. Praktyczne warsztaty, w trakcie których prelegentka przedstawi swoje doświadczenia związane z pracą dla Policji, zaprezentuje glosariusz, który stworzyła na własne potrzeby (Policja w Polsce i Niemczech), a także podzieli się swoją wiedzą z tego zakresu.

---

dr PAWEŁ KUBIAK – starszy wykładowca w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UAM, ukończył lingwistykę stosowaną na Wydziale Neofilologii UAM, gdzie obronił doktorat w zakresie językoznawstwa stosowanego. Po ukończeniu studiów zbierał doświadczenie praktyczne jako nauczyciel w macierzystej jednostce oraz na innych uczelniach wyższych, a także jako tłumacz pisemny i konferencyjny w parze język polski-język niemiecki (na sympozjach IAD). Referent posiada także pewne praktyczne doświadczenie w zakresie inwestycji na rynkach kapitałowych. Jest autorem ponad 30 publikacji z zakresu szeroko rozumianego językoznawstwa stosowanego oraz kulturoznawstwa. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół metaleksykografii, przekładoznawstwa i politolingwistyki. Jest członkiem zwyczajnym Polskiego Towarzystwa Lingwistyki Stosowanej oraz Stowarzyszenia Germanistów Polskich.

Niemiecko-polska terminologia rynku inwestycji emocjonalnych

Znaczenie inwestycji kapitałowych wzrasta w ostatnich dwóch dekadach, co jest pokłosiem kryzysów wstrząsających światową gospodarką (por. Potrykus 2012: 341). Z tym globalnym trendem inwestycyjnym koresponduje lawinowy przyrost publikacji poświęconych inwestowaniu w różne aktywa, zarówno te tradycyjne, jak i zyskujące na znaczeniu aktywa alternatywne (por. np. Potrykus 2012: 341). Wśród tych ostatnich na eksponowanym miejscu sytuują się inwestycje emocjonalne, którym przypisuje się nie tylko walory monetyzacyjne, lecz także afektywne (por. Wieprow 2018: 347). Wśród przedmiotowych aktywów możemy znaleźć dzieła sztuki, kamienie szlachetne, spirytualia, zabytkowe meble, oldtimery, zegarki luksusowe, klocki lego i wiele innych dóbr (por. Kędzierski 2022: 286). Wspomniane opracowania tworzą bogaty korpus tekstów terminonośnych, a co za tym idzie, możliwości ekstrakcji terminologii.
W referacie zostanie przedstawiona podstawowa siatka pojęciowo-terminologiczna w języku polskim i niemieckim dotycząca dwóch wybranych pól konceptualnych z zakresu inwestycji emocjonalnych, a mianowicie (1) inwestowania w sztukę oraz w (2) kamienie szlachetne.

SEKCJA FRANCUSKA

dr hab. JOANNA WARMUZIŃSKA-ROGÓŻ, prof. UŚ – romanistka, politolożka, absolwentka Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Konferencyjnych UJ oraz tłumaczka przysięgła języka francuskiego. Pełni funkcję zastępczyni dyrektora Instytutu Literaturoznawstwa Uniwersytetu Śląskiego, gdzie prowadzi także zajęcia w ramach filologii romańskiej na Wydziale Humanistycznym. Jest autorką dwóch monografii: De Langlois à Tringlot. L'effet-personnage dans les Chroniques romanesques de Jean Giono (2009) oraz Szkice o przekładzie literackim. Literatura rodem z Quebecu w Polsce (2016 – nagrodzona Nagrodą Pierre'a Savarda). Współredagowała Antologię współczesnej noweli quebeckiej (2011) i opublikowała kilkadziesiąt artykułów naukowych poświęconych literaturze quebeckiej oraz przekładowi literackiemu. W swoich badaniach koncentruje się na niestandardowych praktykach przekładowych (szczególnie w kontekście kanadyjskim), mechanizmach rynku wydawniczego, obecności paratekstów, widzialności tłumacza oraz kwestii obecności kobiet w języku. W obszarze dydaktyki specjalizuje się w nauczaniu tłumaczenia ustnego (konsekutywnego i symultanicznego), tłumaczenia wierzytelnego oraz przekładu literackiego.

Czy przekład literacki obroni się przed AI?

Technologia znacząco przebudowała w ostatnich latach pracę tłumaczy oraz rynek tłumaczeniowy. Wydawało się, że ostatnim bastionem, który obroni się przed AI, jest przekład literacki wymagający kreatywności, inwencji oraz szerokiej wiedzy ogólnej. W czasie wystąpienia zapoznamy się z wynikami ankiety wśród polskich wydawców na temat aktualnej praktyki użycia AI w pracy nad przekładem i redakcją tekstu literackiego. Następnie przyjrzymy się próbkom tłumaczeniowym: przekładom ludzkim oraz tłumaczeniom za pomocą narzędzi cyfrowych, aby ocenić, kto w tej konkurencji wygrywa. Za korpus posłużą teksty literatury francuskojęzycznej.

---

dr MARGARETE FLÖTER-DURR – adiunkt na Université de Strasbourg (LiLPa, UR 1339). Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała na Université de Strasbourg w 2017 r. Tłumacz przysięgły języka francuskiego, niemieckiego i rosyjskiego przy Sądzie apelacyjnym w Colmar (Cour d'Appel de Colmar, niemiecki i rosyjski) i przy Sądzie Okręgowym w Offenburgu (Landgericht Offenburg, francuski). Prowadzi własną praktykę translatorską MG Traductions & Conseils w Strasburgu i posiada 30-letnie doświadczenie zawodowe w zakresie tłumaczeń. Członek niemieckiego stowarzyszenia tłumaczy (Bundesverband der Dolmetscher und Übersetzer) oraz regionalnego stowarzyszenia biegłych sądowych (Compagnie des experts

de justice près la Cour d'appel de Colmar). Autorka monografii pt.: La notion de pertinence en traduction juridique. Un regard franco-allemand oraz artykułów naukowych. Jej zainteresowania badawcze koncentrują się wokół teorii i praktyki tłumaczenia.

Zrozumiałość i przystępność tekstów specjalistycznych na przykładzie francuskich opinii biegłych sądowych

Celem wystąpienia jest scharakteryzowanie wybranych cech tekstów specjalistycznych na przykładzie analizy pisemnych opinii biegłych sądowych sporządzanych we francuskim postępowaniu cywilnym i karnym. Omówione zostaną trudności leksykalne, składniowe i frazeologiczne wpływające na zrozumiałość tekstów dla zróżnicowanych odbiorców. Analizie badawczej poddano korpus 13 tekstów o wysokim stopniu specjalizacji z obszaru techniki oraz medycyny sądowej. Badanie ma charakter interdyscyplinarny i wykorzystuje narzędzia z zakresu lingwistyki tekstu, analizy dyskursu oraz analizy stylistycznej. Ponadto w przeprowadzonej analizie uwzględniono wybrane pojęcia z zakresu socjologii odnoszące się do problematyki zrozumiałości i przystępności tekstu specjalistycznego.

---

dr PAULINA NOWAK-KORCZ – adiunkt w Katedrze Języków Specjalistycznych oraz Komunikacji Międzykulturowej (Wydział Filologiczny, Uniwersytet Łódzki). Stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa uzyskała na UAM. Absolwentka językoznawstwa oraz filologii romańskiej. Wykładowczyni akademicka z wieloletnim doświadczeniem dydaktycznym i translatorskim. Autorka publikacji naukowych z zakresu polskiego i francuskiego języka prawa oraz przekładu prawniczego i sądowego. Członkini PT TEPIS (od 2006 r.) oraz międzynarodowych stowarzyszeń naukowych m. in. International Law and Language Association (ILLA) oraz International Association for Forensic and Legal Linguistics (IAFLL). Uczestniczka licznych konferencji i warsztatów, zarówno krajowych, jak i zagranicznych. Aktualne zainteresowania badawcze: badania porównawcze polskiego i francuskiego dyskursu sądowego (pisemnego i ustnego).

Comparution immédiate i postępowanie przyspieszone: analiza porównawcza ustnego dyskursu sądowego w perspektywie prawno-lingwistycznej i przekładoznawczej

Niniejsze wystąpienie poświęcone jest analizie porównawczej ustnego dyskursu sądowego na przykładzie francuskiej procedury comparution immédiate oraz polskiego postępowania przyspieszonego w sprawach karnych w perspektywie prawno-lingwistycznej i przekładoznawczej. Scharakteryzowano specyfikę przyspieszonych procedur karnych w prawie francuskim i polskim w celu wskazania potencjalnych trudności w zakresie tłumaczenia ustnego dyskursu sądowego na sali rozpraw. Trudności te wynikają między innymi z wysokiego stopnia rytualizacji i performatywności ustnego dyskursu sądowego, istotnej asymetrii interakcyjnej charakterystycznej dla komunikacji sądowej, specjalistycznej terminologii prawa karnego, a także ekonomii

składniowej i specyficznych konstrukcji gramatycznych. Materiał badawczy zgromadzono z zastosowaniem metody obserwacji uczestniczącej prowadzonej podczas rozpraw w Tribunal judiciaire de Strasbourg. Wykonano transkrypcje autentycznych fragmentów rozpraw, które zanonimizowano i przeanalizowano z wykorzystaniem narzędzi właściwych dla analizy dyskursu.

---

dr hab. JOLANTA RACHWALSKA VON REJCHWALD, prof. UMCS – romanistka, literaturoznawczyni, autorka blisko 100 artykułów o literaturze francuskiej, monografii autorskich, współredaktorka monografii zbiorowych, członkini rady wydawniczej serii „La Perspectiva textual" francuskiego wydawnictwa L`Harmattan; tłumacz przysięgły języka francuskiego; współautorka jedynego polskiego tłumaczenia opus magnum francuskiego antropologa, Gilberta Duranda (Les structures anthropologiques de l`imaginaire. Introduction à l`archétypologie générale, Dunod); wieloletnia koordynatorka w Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie wydarzenia popularyzującego kulturę i literaturę francuską – Le Choix Goncourt de la Pologne; stażystka ośrodka dydaktycznego CRAPEL w Nancy, wielokrotna stypendystka Rządu Francuskiego.

Między ironią a aktem notarialnym: granice tłumaczenia i interpretacji w sztucznej inteligencji

Prelegentka analizuje ograniczenia współczesnych modeli językowych w zakresie tłumaczenia tekstów o skrajnie odmiennych wymaganiach interpretacyjnych. Z jednej strony omówione zostaną trudności związane z przekładem humoru, ironii, idiomów lub odniesień kulturowych, których właściwe odczytanie wymaga rozpoznania znaczeń ukrytych, intencji nadawcy oraz kontekstu komunikacyjnego. Z drugiej strony – problemy pojawiające się w tłumaczeniach specjalistycznych i przysięgłych, gdzie nadrzędne znaczenie ma precyzja terminologiczna, zgodność z konwencjami instytucjonalnymi oraz jednoznaczność interpretacji. Analiza pokazuje, że największe ograniczenia sztucznej inteligencji ujawniają się na dwóch przeciwległych biegunach komunikacji językowej: w sytuacjach wieloznaczności, odczytywania znaczeń ukrytych, rozpoznawania kontekstu społecznego i emocjonalnego, oraz w sytuacjach wymagających bezwzględnej precyzji i odpowiedzialności za konsekwencje przekładu. Prelegentka wskazuje, że skuteczność tłumaczenia nie zależy wyłącznie od znajomości słownictwa i struktur gramatycznych, lecz przede wszystkim od zdolności interpretowania relacji między językiem, kontekstem i praktyką społeczną. A w tych obszarach ludzki tłumacz nadal (jeszcze) zachowuje przewagę nad narzędziami opartymi na sztucznej inteligencji.

PIĄTEK, 16 października 2026 r.
SEKCJA TŁUMACZEŃ AUDIOWIZUALNYCH

prof. dr ANNA JANKOWSKA jest profesorką nadzwyczajną, zajmującą się dostępnością mediów na Uniwersytecie w Antwerpii, gdzie współkieruje Centrum Eksperckim OPEN ds. Dostępnych Mediów i Kultury, oraz wykładowczynią na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, a także redaktorką naczelną czasopisma naukowego *Journal of Audiovisual Translation*. Jest współzałożycielką fundacji działającej na rzecz osób niewidomych i słabowidzących, która przez wiele lat tworzyła audiodeskrypcję i inne usługi dostępności oraz prowadziła działania edukacyjne i społeczne związane z dostępnością w Polsce. To praktyczne doświadczenie do dziś wpływa na jej sposób myślenia o dostępności jako czymś więcej niż technologia czy zestaw standardów – jako procesie społecznym, kulturowym i opartym na współpracy z odbiorcami. W swojej pracy badawczej zajmuje się dostępnością, zwłaszcza dostępnością mediów i kultury, podejściami partycypacyjnymi oraz badaniami skupionymi na potrzebach i doświadczeniach odbiorców.

Audiodeskrypcja w erze sztucznej inteligencji: między technologią a człowiekiem

Sztuczna inteligencja coraz śmielej wkracza do tłumaczenia audiowizualnego i dostępności mediów. Dla jednych jest szansą na szybsze i tańsze tworzenie usług dostępności, dla innych – źródłem obaw o jakość, rolę tłumacza i przyszłość zawodu. W tej dyskusji często zadajemy pytanie: czy AI potrafi napisać dobrą audiodeskrypcję? Chciałabym zaproponować inne. Na przykładach z filmów pokażę, że najciekawsze wyzwania pojawiają się nie wtedy, gdy trzeba rozpoznać to, co widać na ekranie, ale wtedy, gdy trzeba zdecydować, co ma znaczenie dla odbiorcy. Co opisać? Co pominąć? Jak uwzględnić kontekst kulturowy, narrację i wiedzę odbiorców? Punktem wyjścia do refleksji będzie więc nie pytanie o to, czy AI zastąpi człowieka, lecz o to, kto i na jakiej podstawie decyduje o tym, co jest istotne dla odbiorcy i czym właściwie jest znaczący dostęp do filmu.

---

dr AGNIESZKA WALCZAK – ekspertka ds. dostępności mediów i liderka w zakresie lokalizacji z ponad 10-letnim doświadczeniem w globalnym sektorze medialnym. Absolwentka Lingwistyki Stosowanej na Uniwersytecie Warszawskim oraz studiów podyplomowych z zakresu tłumaczeń audiowizualnych na USWPS. Stopień doktora uzyskała na Uniwersytecie Autonomicznym w Barcelonie. Autorka ponad 15 publikacji w tematyce tłumaczeń audiowizualnych, wykładowczyni akademicka od niemal 10 lat. Współzałożycielka platformy edukacyjnej AVT Masterclass, oferującej szkolenia dla tłumaczy audiowizualnych. Członkini STAW, Event Manager w Women in Localization.

Accessibility 2.0: Jak AI zmienia dziś pracę tłumacza w zakresie dostępności

Sztuczna inteligencja coraz silniej wpływa na obszar dostępności audiowizualnej, zmieniając sposób tworzenia napisów, napisów dla niesłyszących i audiodeskrypcji. Narzędzia oparte na automatycznym rozpoznawaniu mowy, tłumaczeniu maszynowym i modelach generatywnych coraz częściej wspierają – lub częściowo zastępują – tradycyjne etapy pracy tłumacza w zakresie dostępności. Zmiana ta nie oznacza jednak zaniku zawodu, lecz jego transformację.

Wystąpienie poświęcone będzie zmianom zachodzącym w zawodzie tłumacza dostępności w kontekście rosnącej automatyzacji procesów językowych i audiowizualnych. Omówione zostaną nowe specjalizacje i role zawodowe pojawiające się na styku języka, dostępności i technologii, takie jak postedytor treści generowanych automatycznie, specjalista kontroli jakości AI, doradca językowy czy ambasador kultury. Celem prezentacji jest refleksja nad przyszłością rynku usług dostępnościowych oraz nad rolą człowieka w procesach coraz silniej wspieranych przez sztuczną inteligencję.

---

mgr ALEKSANDRA DOBROWOLSKA – menedżerka lokalizacji i producentka z 25-letnim doświadczeniem w branży dubbingowej oraz przekładzie audiowizualnym. Przez wiele lat odpowiadała za nadzór kreatywny, redakcyjny oraz jakość wielojęzycznych procesów lokalizacyjnych w międzynarodowych koncernach mediowych, takich jak Viacom International czy Paramount. Kierowała projektami m. in. dla kanału Nickelodeon na rynku polskim, nordyckim oraz w regionie CEE, a wcześniejsze doświadczenie zdobywała w studiach dubbingowych przy produkcjach kinowych i telewizyjnych. Równolegle z zarządzaniem projektami, sama aktywnie zajmuje się tłumaczeniem, edycją oraz przekładem treści audiowizualnych. Swoją wiedzą praktyczną od dwóch lat dzieli się ze studentami Uniwersytetu SWPS na kierunku tłumaczenia audiowizualne, a od roku wykłada także na Uniwersytecie Jagiellońskim. W erze automatyzacji i rozwoju sztucznej inteligencji pozostaje silną orędowniczką unikalnego, ludzkiego rzemiosła oraz artystycznego wyczucia, które stanowią absolutny fundament współczesnego dubbingu.

Złapać kłapy przed AI! Jak i dlaczego dubbing może ocalić tłumaczy w dobie AI

Wiemy już, że AI z łatwością radzi sobie z tłumaczeniami użytkowymi, a nawet literackimi. Od pewnego czasu tłumacze stają przed fundamentalnym pytaniem: co dalej? Zmienić branżę czy szukać nisz odpornych na automatyzację? Odpowiedzią może być dubbing – jedna z najbardziej rygorystycznych i artystycznych form przekładu.

Wystąpienie ma na celu przybliżenie tłumaczom unikalnej specyfiki procesu tworzenia dialogów dubbingowych. Słuchacze dowiedzą się, dlaczego dobra adaptacja to znacznie więcej niż translacja tekstu. To bezwzględna walka z czasem i anatomią ludzkiego aparatu mowy: od długości wypowiedzi), przez rygorystyczny synchronizacyjny bufor, aż po dopasowanie fonetyczne do ruchów warg postaci (tzw. kłapów). Dotykając tematu technologii, przeanalizujemy, dlaczego obecne modele AI, choć świetnie tłumaczą treść, zawodzą na polu formy, rytmu i kulturowego

humoru, które stanowią esencję dubbingu. Prezentacja udowodni, że to właśnie w kabinie reżyserskiej i na pulpicie dialogisty ludzka kreatywność oraz ucho językowe pozostają (i długo pozostaną) niezastąpione. To nie tylko opowieść o teorii przekładu, ale praktyczny drogowskaz, jak przekuć tradycyjne warsztatowe umiejętności w nowoczesną, dubbingową supermoc.

---

mgr ŁUKASZ GŁADKOWSKI – tłumacz z dwudziestoletnim doświadczeniem w branży audiowizualnej, specjalizujący się w przekładach gier wideo, tłumaczeniach lektorskich oraz przygotowywaniu napisów, poruszający się swobodnie w wielu tematach, od filmów dokumentalnych (według rejestrów ZAiKS ma na koncie ponad 100 dokumentów o II wojnie światowej) po telenowele (od blisko 10 lat tłumaczy „Modę na sukces"). Przetłumaczył kilkadziesiąt gier z różnorodnych gatunków (od wielkich, złożonych RPG po niezależne małe produkcje). Entuzjasta elektronicznej rozrywki i przyzwoitej (choć nie zawsze ambitnej) literatury. Zdecydowany zwolennik psów.

Ożywianie unikalnych uniwersów: jak sztuczna inteligencja rewolucjonizuje przekład i produkcję dzieł audiowizualnych

Branża translatorska słusznie obawia się AI, ale technologia ta niesie również ogromne szanse wszędzie tam, gdzie współczesny odbiorca wymaga absolutnego realizmu i językowej autentyczności. Prelekcja omówi przekład niszowych języków i dialektów (np. mowy podlaskiej, języka ladino czy staroegipskiego) oraz fikcyjnych slangów w grach i filmach, wskazując na te najbardziej obiecujące aspekty sztucznej inteligencji, dzięki którym cały proces można wydatnie przyspieszyć. Wystąpienie pokaże, jak modele językowe pomagają w zarządzaniu lingwistycznymi realiami w uniwersach, gdzie wykorzystano języki niemal zapomniane lub całkowicie wymyślone. Omówione zostanie także wykorzystanie sztucznej inteligencji w produkcjach audiowizualnych – od precyzyjnego dopasowania ruchu ust do rzadkiej fonetyki, aż po technologiczne wsparcie dla zachowania, promocji i zakorzenienia zagrożonego dziedzictwa kulturowego w nowoczesnych mediach.

---

dr MAGDALENA SZPILMAN – tłumaczka pisemna i audiowizualna. Głównymi tematami jej badań i zainteresowań są medycyna narracyjna i komunikacja lekarz – pacjent, zarówno w ujęciu literaturoznawczym, jak i praktycznym. Od 8 lat pracuje dla NHS i Social Services w Wielkiej Brytanii, od niemal 13 zajmująca się tłumaczeniami medycznymi w szerokim ujęciu, włącznie z tłumaczeniem artykułów do czasopism naukowych (np. Otology & Neurotology), a od 15 lat zajmuje się tłumaczeniami audiowizualnymi ze szczególnym uwzględnieniem tłumaczeń medycznych (autorka przekładu takich popularnych seriali jak *Ostry dyżur*, *911*, *Rezydenci* etc.). Naukowo współpracuje ze Studium Komunikacji Medycznej WUM i Uniwersytetem Opolskim.

Autorka szeregu wystąpień na konferencjach naukowych i artykułów naukowych poświęconych zagadnieniom tłumaczenia medycznego.

Odpowiedzialność zawodowa tłumacza audiowizualnego w erze AI: między transferem językowym a współtworzeniem wiedzy odbiorcy

Współczesny odbiorca coraz częściej traktuje materiały audiowizualne nie tylko jako źródło rozrywki, lecz również wiedzy o świecie, zdrowiu, medycynie czy relacjach społecznych. W konsekwencji tłumacz audiowizualny przestaje pełnić wyłącznie funkcję mediatora językowego, stając się współodpowiedzialnym za sposób interpretacji rzeczywistości przez widza. Szczególnego znaczenia nabiera to w kontekście dynamicznego rozwoju narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, wykorzystywanych w procesie tworzenia napisów, dubbingu i lokalizacji treści AV. Celem wystąpienia jest analiza odpowiedzialności zawodowej tłumacza AV w kontekście rosnącej roli materiałów audiowizualnych jako źródła wiedzy oraz postępującej automatyzacji przekładu. Referat koncentruje się szczególnie na treściach medycznych i quasi-medycznych, takich jak seriale medyczne, dokumenty czy produkcje truecrime, które często wpływają na rozumienie przez odbiorców zagadnień związanych ze zdrowiem, diagnostyką i funkcjonowaniem systemu ochrony zdrowia. Omówione zostaną przykłady, w których decyzje translatorskie wpływają na percepcję faktów i poziom zaufania odbiorcy do prezentowanych informacji. Szczególna uwaga zostanie poświęcona problemowi „pozornej neutralności" tłumaczeń wspomaganych przez AI oraz ryzyku przenoszenia błędów terminologicznych i niezweryfikowanych interpretacji do finalnego produktu audiowizualnego. Referat sytuowany jest na pograniczu badań nad AVT, przekładem medycznym, etyką zawodową oraz humanistyką cyfrową.

---

dr JOANNA ESQUIBEL – tłumaczka, językoznawczyni, wydawczyni akademicka; pisze i redaguje po polsku i angielsku (z nalotem amerykańskim). Od niemal trzech dekad opracowuje teksty audiowizualne, od ponad dwudziestu ma uprawnienia tłumacza przysięgłego (obecnie w stanie spoczynku), a od kilkunastu – tworzy audiodeskrypcję. Jej ulubione projekty to przekłady seriali *Fargo* na polski i *Crown of Kings* na angielski, oraz audiodeskrypcja do *North of North* czy odcinków *Hotel Reverie* i *Eulogy* (w serii: *Black Mirror*). Naukowo i dydaktycznie przez wiele lat związana z Uniwersytetem Warszawskim i SWPS w Warszawie (przed emigracją) oraz Uniwersytetem MERITO Poznań (obecnie). Na co dzień współprowadzi wydawnictwo Æ Academic w San Diego, CA. Od lat szkoli również kolejnych adeptów zawodu; w 2009 roku – w odpowiedzi na zapotrzebowanie rynku… i własne – stworzyła na SWPS autorski program studiów podyplomowych z tłumaczeń specjalistycznych (LSP oraz AVT), których była pierwszą kierowniczką.
W pracy lubi łączyć pozornie nieprzystawalne światy: historię języka z przekładoznawstwem, praktykę tłumaczeniową z teoriami badawczymi czy rozrywkę z wymiarem sprawiedliwości. Zarówno w publikacjach, jak i w codziennej praktyce fascynuje ją przede wszystkim jakość transferu informacji – zwłaszcza tam, gdzie pojawia się uparta nieprzystawalność na styku diachronii, kontekstów i kultur.

Na styku (językowych) kultur: tłumacz audiowizualny w świecie policyjno-sądowym

Tłumacz audiowizualny, który nie jest kryminologiem czy teoretykiem/praktykiem prawa karnego, ani też najczęściej językoznawcą, zdany jest na nieustanne poszukiwania wiarygodnych źródeł wiedzy i wołania po wielokroć „sprawdzam" – co w przypadku czy seriali czy dokumentów kryminalnych, z których Polacy czerpią wiedzę o (filmowej) rzeczywistości współczesnych Stanów Zjednoczonych jest kluczowe. Podczas naszego spotkania przyjrzymy się więc wybranym problemom terminologicznym i kompetencyjnym, ale też rozwiązaniom, których tłumacz audiowizualny zwykle poszukuje samodzielnie lub – najlepiej! – we współpracy z ekspertami (zadając sobie po drodze pytanie, czy AI na pewno wie, co robi).W roli – nomen omen – korpusu wystąpi stary dobry serial *Law & Order*, osadzony w realiach pracy nowojorskiej policji (NYPD) oraz amerykańskiego postępowania karnego w stanie Nowy Jork. Wyimki korpusowe uzupełnię przykładami z seriali dokumentalnych z mojego portfolio (jak np. *Buried in the Backyard*, *Killer Siblings* czy *Snapped*). Na tapet weźmiemy też codzienną amerykańszczyznę, żargon policyjny, język sal sądowych i typowo nowojorskie odniesienia kulturowe. Branżowa dyskusja na ten temat, wymiana doświadczeń i zaproszenie do dyskusji ekspertów z innych dyscyplin mogą wszak istotnie poprawić jakość przekładu, a co za tym idzie – jakość docelowego języka kultury masowej i dyskursu publicznego w Polsce.

SEKCJA ORIENTALNA

dr LECH BARTŁOMIEJ BUCZEK – adiunkt w Katedrze Sinologii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (KUL), ekspert w zakresie studiów nad Azją Wschodnią. Z wykształcenia prawnik (dyplom magisterski uzyskał w roku 2005 na KUL), stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie nauk prawnych (prawo międzynarodowe, KUL) uzyskał w 2011 roku. Autor licznych publikacji o tematyce koreańskiej i chińskiej. Doświadczony dydaktyk oraz praktyk. Członkostwo w organizacjach: International Law Association (ILA) Warszawa, oraz Polskie Towarzystwo Studiów Europejskich.

Odmienność tradycji i struktur prawnych: Konstytucja oraz system organów państwowych w Chinach i w Polsce

Tematem wystąpienia będzie porównanie chińskiego i polskiego systemu prawa na gruncie analizy prawa konstytucyjnego obu państw. Po pierwsze zostanie przeprowadzona ogólna charakterystyka obu systemów prawa ze szczególnym uwzględnieniem różnic i podobieństw. Następnie zostanie dokonana ogólna analiza obu konstytucji, ze zwróceniem uwagi na instytucje różne, które nie mają swoich odpowiedników, ponadto będą omówione oba systemy źródeł prawa. Kolejnym etapem będzie zwrócenie uwagi na problemy natury terminologicznej i filozoficznej. Wystąpienie będzie miało charakter wykładowo-warsztatowy.

mgr TADEUSZ GŁUCHOWSKI – tłumacz przysięgły języka chińskiego, asystent dydaktyczny na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz wykładowca sinologii KUL. Ukończył studia pierwszego stopnia na kierunku filologia – sinologia w KUL oraz studia drugiego stopnia na kierunku filologia orientalna – sinologia na Uniwersytecie Jagiellońskim. Od 2023 roku wykonuje tłumaczenia przysięgłe i zwykłe z języka chińskiego oraz na język chiński na rzecz organów wymiaru sprawiedliwości, instytucji samorządowych, przedsiębiorstw i osób fizycznych. Jego zainteresowania badawcze koncentrują się wokół przekładu polskich i chińskich tekstów prawnych i prawniczych. Jest autorem artykułu „Potencjał i ryzyko stosowania dużych modeli językowych w przekładzie chińskich tekstów prawnych", opublikowanego w „Rocznikach Humanistycznych" w 2025 roku.

Tłumaczenie tekstów z zakresu postępowania karnego na język chiński

Wystąpienie poświęcone będzie praktycznym i terminologicznym problemom tłumaczenia polskich tekstów z zakresu prawa karnego i postępowania karnego na język chiński. Punktem wyjścia będą autentyczne fragmenty dokumentów procesowych oraz pouczeń kierowanych do uczestników postępowania. Omówione zostaną trudności wynikające z różnic systemowych między polskim a chińskim porządkiem prawnym, zwłaszcza w zakresie nazw instytucji, funkcji procesowych, środków zabezpieczających, przepadku, doręczeń oraz terminologii dotyczącej stron postępowania. Szczególna uwaga zostanie poświęcona strategiom zachowania precyzji prawnej przy jednoczesnym zapewnieniu zrozumiałości przekładu dla odbiorcy chińskojęzycznego. Wystąpienie będzie miało charakter warsztatowy: uczestnicy poznają przykłady rozwiązań translatorskich, typowe pułapki terminologiczne oraz sposoby uzasadniania wyborów przekładowych w praktyce tłumacza przysięgłego.